

La Carta Del Apóstol San Pablo A Los Romanos Ja Carta Iti Jecji Yile Ja Suinquil Ja Roma Yuj Ja San Pablo

Ja Pablo stz'ijba ja creyente jumasa ja ba Roma

¹ Lec ay quermano jumasa, quena Pablooni, ja' ni yatjumon ja Jesucristo. Stzaunejon ba oj huajcon jastal jecubanumil. Oj bi caa jbjaj oj loilta ec' ja abal it jel tzamali, ja' ni sbaj ja Diosi.

² Ja abal iti, taubal ni tia yuj ja aluman-Dios jumasa ja najate lequi, como ti ni tz'ijbanubal can ja ba yabal ja Diosi.

³ Ja' ni huas staa ti' ja jastal ja yunin ja Diosi. Ja yeni ti manxi ja ba yintil ja rey Davidi

⁴ Jaxa mas tzaani, cham nia. Pero cho aaji ni sac-huuca, jayuj ti ilji que jel ja yipi, cho ilji ni que mi ni jun smul aya, como ja' ni mero yunin ja Dios ja Cajualtic Jesucristoi.

⁵ Stz'acatal ja yeni, jel lec juntiro jmoc, jayuj ya ochcon secabanumil ba oj secon ja ba spetzanil ja mundo cosaque ja cristiano oj bob snae jastal oj sc'uuque ja sbiil ja Jesucristo.

⁶ Y jachuc ja huenlex chomajquili, ja c'uanex nia. Ja Diosi sleahuex ba oj cho sbajuquex ja Jesucristoi.

⁷ Huax jeca spatulabil ac'ujolex apetzanil ja janec' ti ayex ja ba Roma. Jel yaj xyabyex ja Diosi, jayuj sleahuex ba oj sbajuquex. Sc'an to Dios, oja naex jastal jel ja syajal sc'ujol amoquexi soc laman

oj ajyanic porque jach ni huas sc'ana jTatic Diosi soc ja Cajualtic Jesucristo.

Ja Pablo sc'ana oj huaajuc ba Roma

⁸ Pero bajtan huax c'ana cala huabyex, stz'acatal lec ja Jesucristo, cho stz'acatal ja Diosi yuj apetzanil ahuenlexi. Ja ba spetzanil ja lugari huala taajiyex ti' yuj ja huanex xa ni sc'ujajel ja Diosi.

⁹ Ja queni, soc spetzanil ja jc'ujoli, huanon yateltajel ja Diosi. Huanon sloiltajel ec' ja yabal it jel tzamal ja sbaj ja yunini. Ja Diosi huas snaa que tola vida huax c'uman yuj ja huenlexi.

¹⁰ Huanon sc'anjel yi, ta jach c'a huas sc'ana ja yeni, oj xa c'otuc ja c'ac'u oj huaj quilex, ta ay c'a modo.

¹¹ Jel jgana juntiro oj huaj quil ja hua satexi porque huax c'ana coltayex ba oja c'uluquex recibir ja jas oj yaa huilex ja Espíritu Santo ba mas jel tzatz oj huajanic ja ba sti sat ja Diosi.

¹² Jachuc, oj caa jbjatic nihuanc'ujol cuando huax quilahuex jastal huaxa c'uanexi y oj cho huilex jastal huax c'uan ja quen chomajquili.

¹³ Quermano jumasa, huax c'ana oja naex mi na' jaye vuelta huax c'ana huaj quilex pero man ora, lajan soc mi ni huax aaji huajcona. Jel jgana oj huaj loilta ja yabal ja Dios ba oj bob quil sat ja atel ja ba yojol ja huenlexi ja jastal quilunej ja ba otro lugar soc ja hua moxex ja janec' ja huenlex ja ma' mi judiouquexi

¹⁴ Porque lajan soc ay jel huax cab soc spetzanil ja cristiano, sea ja ma' ay lec yescuela ma mi ni t'un ocheluc escuela, sea ja ma' jel nihuan huax

yaa sbaji ma ja ma' jel ch'in huax ilji. Jel t'ilan huax cab oj loilta yabye ja yabal ja Diosi.

¹⁵ Jachuc ja huenlex ja ma' ti ayex ja ba Roma, mi xax quila ora oj loilta huabyex ja yabal ja Diosi.

Ayyip ja yabal ja Diosi.

¹⁶ Porque ja abal it jel tzamali, mi ni t'un huala q'uixhuiyon ja huax cala como ja' ni ja yabal ja Diosi. Ay yip ba oj sc'ul librar spetzanil ja ma' huas sc'uani. Ja mero bajtani, alji ni yabye ja cristiano jmoj judioil jumasa, jaxa huego huane xa ni yabjel spetzanil ja cristiano jumasa.

¹⁷ Ja abal iti huas sea quitic jastal oj bob ajoyucotic toj ja ba sti sat ja Diosi ja cuando huax c'uantic ja yeni. Ata huab jas huax yala ja yabal ja Dios tac:

Ja ma' huas sc'uani, toj bi oj ajoyuc ja ba sti sat ja Diosi. Jachuc, oj ni bi staa ja svida ba mas leca.

¡Jach ni huax yala taca!

Jel ja smul ja cristiano

¹⁸ Pero ja ma' mi huas sc'ulan caso ja Diosi, huax naatic lec que ja Dios tey ba satq'uinali huax ya couc ja scastigo sbaj ja yenlei, como toj malo ja sc'ujolei. Mi sc'ana oj abxuc ja smeranili.

¹⁹ Iday, huan ni snaahue leca que ay jun Dios. ¡Pero Dios ni ja ma' ya jac sc'ujole que ay ni jun Diosa!

²⁰ Porque desde cujlaji ja satq'uinali, huan ni snaa ja cristiano que ay jun nihuan Dios. Huax naaxi ja iti porque ti ni huax ilxi ja jas sc'ulan cani. Jayuj mi ni modo oj yale que mi huas snaahue.

²¹ Huan ni snaahue que ja' ni yuj ja Diosa pero anima, mi ni huax yaahue casoa. Mi ni huax yaahue yi stz'acatala. Toj bobo ni ay ja spensarea.

²² Pero iday, huas stoyo sbaje que jel huas snaahue. Pero ja mero smeranili, mi ni jas huas snaahuea.

²³ Ti huax yaahue can jun lado ja Dios ba sac'an huax ijlabani. Ja' huajel sc'ujole soc ja sdiöse c'ulubali, chican jasunc'a ja splanta ja sdiösei. Ay ba oj slaj ja cristiano, soc ay ba yalchan, soc ay ba chante, soc ay ba oj slaj ja chan it huax bitz'itz'i eq'ue.

²⁴ Jayuj ja Diosi yaa ta huaj suelto ja cristiano ba oj bob sc'uluque ja jas jex c'anc'oni xyabyei. ¡Q'uixhuel ja sbaj ja jastal huas sc'ulan soc ja scuerpoei!

²⁵ Pero ja' ni scastigoe yuj ja mi ni huas sc'anahue ja smeranil ja sbaj Diosi. Ja' huajel sc'ujole puro mentira. Huax cooye mec'an ja ba sti sat ja jastic sc'ulunej ni can ja Diosi, jaxa yen mismo ja Diosi, mi ni huax yaahue casoa. Iday, sbej ni oj caatic yi stz'acatal ja Dios tola vida. ¡Aleluya!

²⁶ Jayuj ja Diosi ya huajuque suelto ja cristiano ba oj sc'uluque ja jas jex c'anc'oni ja scuerpoei. Hasta ja ixuquei, mi xa huas sc'ana nupanuque soc ja huiniqui. Mi alben ja jastal huas slea ja smul soc ja smoj ixuquili.

²⁷ Jachuc ja huiniqui, mi xa huas sc'ana slee ja xcheumei. Ja' t'ilan huax yab huas slea ja smoj huiniquili. ¡Q'uixhuel ja sbaj jastal huax yiaj sbaje smoj huiniquil sbajei! Hasta ja smodoei huax tucbi juntiro. Pero sbej ni jach ay ja scastigoea

como mi ni sbejuc ja jastal huax yiaj sbajei.

²⁸ Como mi ni huas sc'ana sc'uuque ja Diosi, jayuj aaji huajuque suelto ba oj sc'uluque pensar ja jas jel piero. Mi alben ja jas huas sc'ulanei.

²⁹ Toj malo juntiro huajel ja spensarei. Puro ni piero ja jas huas sc'ulanei. Toj ilc'ujolanel ja sgustoei. Coraja huax yila sbaje. Envidioso aye. Huas smila sbaje. Puro pleito aye. Huas slola sbaje. Spatic huax yiaj sbaje. Huax yutaj sbaje ec' spatique.

³⁰ Huax xchono yabalil sbaje. Coraja xta huax yilahue ja Diosi. Huax yutaj sbaje. Huas stoyo sbaje. Jel nihuan huas sc'ana oj iljuque. Quechan huajel ja spensare ja jas yajc'achil oj sc'uluque ba malo. Mi huas sc'uan ja yabal ja snan statei.

³¹ Toj boboe juntiro. Mi huax c'ot smeranil ja jas huax yalahuei. Mey syajal ja sc'ujolei. Mi huas stalna ja syaujulal ja smojei.

³² Iday, huas snaahue lec ja jas huax yala ja Diosi que ja ma' huas sc'ulan jachuqui, oj ni bi ch'ay snaajela. Pero anima, huan ni sc'ulanea. Jaxa cuando huax yilahue jach huas sc'ulan ja smoje chomajquili, jel sgustoe juntiro.

Ja Diosi huax yaa castigo ja ba smeranili

2

¹ Ja cuando huaxa huabyex ja jastal iti, ti oja hualex: ¡A, jel piero ja jas huas sc'ulan ja cristiano jumasa jahui! oj chianic. ¡Pero majlayic! Eso sí, huaxa hualahuex jel piero ja jas huas sc'ulan ja tuqui, iday, ¿jaxa huenlex ba? ¿Huan ma xa

hualahuex que meyuc amulex ja huenlex chomajquili?

² Huan nix naatic que sbej ni oj yaa yi castigo ja Dios ja ma' huas slea ja smul ja jachuqui.

³ Pero jachuc ja huenlex chomajquili, ¡huanex ni sleejel ja hua mulex tac! Iday, huanex yaljel que jel piero ja jastal huas slea ja smul ja tuqui. ¿Yuj ama xa hualahuex ta mi oja huix castigo ja huenlex chomajquil ba?

⁴ Iday, huaxa huala: Mi oj yaa qui castigo ja Diosi. Jel lec juntiro jmoc tac, la chi. Jel ja yahuanta, jel huax yaa spasensia, la chi. Eso sí, jel ni lec juntiro jmoc ja Diosi, jayuj huax yaa quitic tiempo ba oj suchuc ja jc'ujoltiqui.

⁵ Pero ja huenlex cristiano jumasa, ¡jel ch'uuy juntiro ja hua c'ujolexi! Mi ni modo huaxa c'ana oj suchuc ja hua c'ujolexi. ¡Majlayic, ti oja huilex ta mi oj c'otuc ja c'ac'u oj q'ueuc ja scoraja ja Diosi! ¿Yuj ama huaxa hualahuex que mi sbejuc ni oj yaa huilex castigo ja Diosi?

⁶ Spetzanil ja cristiano oj ni chicnajuc ja yatelea, ti oj sc'uluque recibir ja jas oj aajuc yile yuj ja Diosi, sea lec ma sea malo.

⁷ Eso sí, ja cristiano ja ma' huas sc'ana oj ya nihuanbuc ja sbiil ja Diosi, tola vida huax yaahue yi stz'acatal, huas snaahue que oj ni ajuque sac'anile tola vidaa, ja yenlei tola vida huane sc'ulajel ja ba lequi. Ja Diosi oj ni yaa yile ja sac'anile jahui.

⁸ Pero ja ma' mix c'ocxi soc mi ni huas sc'uane ja smeranili, puro malo huajel sc'ujole, ja c'ac'u jahui, oj ni aajuc yile ja scastigoei porque yaahue ta ni q'ueuc ja scoraja ja Diosi.

⁹ ¡Jel ni oj yie ja huocola, pero meran! Mi loilta-jneluc ja huocol jahui. Spetzanil ja ma' jel malo ja jas sc'ulanei, con todo judio, mi ni ma' oj el libre ja c'ac'u jahui.

¹⁰ Pero ja ma' huan sleejel ba lequi, oj ni aaji lijpucc ja ora jahua. Oj toyjuque lec yuj ja Diosi. Laman juntiro oj ajuque, sea judio, sea ja ma' mi judiuc

¹¹ Porque ja Diosi, jun xta yabal huax yilahuotic jpetzaniltic.

¹² Eso sí, meran ni ja cristiano ja ma' mi ni jas huas snaahue ja smandar ja Moisesi, oj ni ch'ay snaajela, como slea ni ja smulea. Pero ja c'ac'u jahui, ja Diosi mi ni oj sob jasyuj ja mi sc'uane ja smandar ja Moisesi, como mi ni snaahuea. Pero ja ma' tey ba sc'ab ja smandar ja Moisesi, iday, huan ni slea ja smula, jaxa Diosi, oj ni aajuc yile ja scastigoea como huan ni snaahue ja jas huax yala ja mandar jumasa.

¹³ Mi xa hualahuex que ta quechan jel toj ja ma' huas snaa ja smandar ja Moisesi. ¡Miyuc! Ja' ni ja ma' huas sc'ulan merani. Ja jau jumasa, ja' ni lec huax yila ja Diosi.

¹⁴ Q'uelahuil ja ma' mi judiouqui. Mi jas huas snaahue ja smandar ja Moisesi. Pero ay ma' huax yab ja ba sc'ujoli mi lecuc sc'ulajel ja cosa malo y mi ni huas sc'ulanea. Eso sí, meran mi teyuc ba sc'ab ja smandar ja Moisesi, pero tey ba sc'ujole ja jas huas sc'ana ja Diosi.

¹⁵ Cuando huax ilji que jel tojei, yuj ni huas sc'ulane ja jas ti xta t'aban ba sc'ujole ja jastal huas sc'ana ja Diosi. Huax jac sc'ujole cuando huane sc'ulajel lec, huax cho jac sc'ujole cuando huane

sc'ulajel malo. Ti huax yalahuea: Mi ni lecuc ja jas jc'ulana, xchiye. Mi c'a, oj yale: Lec ja jas jc'ulani, oj chiuque.

¹⁶ Jaxa c'ac'u jau oj caatic yi cuenta ja Diosi, ja Cristo Jesusi oj ya chicnajuc spetzanil ja jas nac'an ay ja ba sc'ujol ja cristiano. Ti oj yal ta lec ma mi lecuc ja jas sc'ulanei. Jach ni huax yala ja abal it jel tzamal huanon sloiltajel ec' tac.

Ja judio jumasa soc ja smandar ja Moisesi

¹⁷ Pero ja huenlex ja janec' judioexi ti huaxa hualahuexa: Ja quenticoni, judiooticon nia. Ja smandar ja Moisesi, ja' ni mero snihuanil jc'ujolticona, la chiyex. Jel xa toya bajex que huaxa naahuex sbaj ja Dios merani.

¹⁸ Huaxa naahuex jasunc'a huas sc'ana. Je xa c'ulanex gusto ja ba mas lequi como jeeji ta ni huilex ja jas huax yala ja smandar ja Moisesi.

¹⁹ Huaxa hualahuex que oj bob ajeex yi ja sbej ja ma' mutz'an ja satei, jaxa ma' tey ba yoj q'uiq'uinali, huaxa c'ana jeex yi ja luzi.

²⁰ Huaxa c'anahuex oja huaxa yi consejo ja ma' jel bobo. Oja jeex yi ja ma' mi jas huas snaahuei porque huaxa hualahuex que huaxa naahuex ja smeranili, como ti ni ay ba hua c'abex ja smandar ja Moisesi.

²¹ Ja huenlexi huaxa jeahuex yi ja tuqui ba oj sc'uuque ja yabal ja Diosi, pero ja huenlex ba, mi ni huaxa c'ulanex ja jas huax yala ja yabal ja Dios tac. Huaxa hualahuex yab ja tuqui que mi sbejuc huax elc'aniye, iday, ¿jaxa huenlex ba? ¿Jastal lec huala elc'aniyex ba?

²² Mi lom xa lea otro ja hua cheumexi, la chiyex. ¿Jaxa huenlex ba? ¿Mi ma huaxa cheumanex ja otro ixuque ba? ¡Ba miyuca! Eso sí, mix bob ahuilex ja c'ulubal dios jumasa pero iday, ja ba mero sacjachjach ec' ja dios jumasa jahui, ti huala ochyex ja elc'aneli.

²³ Meran, je xa toya bajex que ay ahuijex ja smandar ja Moisesi, pero huan ni xa c'ocohuex leca. ¡Huax hua ch'inbuquex ja sbiil ja Diosi!

²⁴ Jach ni tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosa que ja ma' mi judiouqui, jel piero huax yab ja sbiil ja Diosi, pero ja' ni yuj ja hua mul ja huenlexi. ¡Jach ni huax yala taca!

²⁵ Eso sí, huala c'ulajiyex circuncidar. Jel ni lec yena ta huan c'a xa c'uanex ja smandar ja Moisesi. Pero ta mi c'a xa c'uanex, lajan soc mi ni c'ulajiyex circuncidara.

²⁶ Jach ni ta ay c'a jun huinic mi circuncidado ayuc, pero ta huas sc'uan ja smandar ja Moisesi, ¿mi ma oj yal ja Dios que lajan soc circuncidado ni ay ba?

²⁷ Meran nia, ja ba scuerpoei, mi circuncidado ayuque, pero toj ni aye soc ja mandara. Jayuj ja huenlex ja janec' tey ba hua c'abex ja mandar jastal tz'ijbanubal cani, ¡jel ni ajul abajex oj huanjanica! Eso sí, naca circuncidado ayex pero iday, ja' mero huajel ac'ujolex ja sc'oquel ja mandar jumasa.

²⁸ Jun ma' manxi ba yintil ja cristiano judio, moc lom ahuaalex que yuj quechan ja jahui oj bob och yuntiquilil ja Diosi. Jachuc ja ma' quechan c'ulaji ta circuncidar ja scuerpo, ¡ja jahui, mi ni jas yioja!

²⁹ Jun yuntiquil meran ja Diosi, ja' ni ja ma'

huas sc'uan ja Dios soc spetzanil ja sc'ujoli. Lajan soc c'ulaji ta circuncidar meran cuando atji ja Yespiritu ja Dios ja ba sc'ujoli ba c'un oj ajyuc ja ba sti sat ja Diosi. Ja lec moc to jauc ja Diosi, mi ni jas oj bob cujtic soc quechan ja mandari. Mi jas yioj ta mi c'a huala toyjitic yuj ja cristiano siquiera ta huala toyjitic yuj ja Diosi.

3

¹ Ja janec' judiooticoni, naca c'ulubaloticon ni circuncidara. ¿Lec ama, ma miyuc?

² ¡Jastal mi lecuc! Ja ba mas jel tzamali, yuj ja ja' ni ja jrazaticon judioil ja ma' aaji yi ja ba sc'ab ja yabal ja Diosi.

³ Meran, ay jitzan ja jmoj judioil jumasa yaahue ta can jun lado ja Diosi, pero caso oja hual que mi oj c'ot smeranil ja jas yalunej ni. Ja cristianootiqui tuctuquil xta jpensartiqui pero ja Diosi, jun xta mismo ay tola vida.

⁴ Anima spetzanil ja cristianootiqui puro mentirosootic, pero ja Diosi, mi ni nunca oj sree ja mentira. ¿Mi ma huan ni xa naahuex ja jas huax yala yabal ja Dios ba?

Eso sí, ja cristiano mix yiaje snihuanil ja jas huax yala ja Diosi. ¿Yuj ama huax yalahue que mi oj c'ot smeranil ja jas yalunej ja Diosi? ¡Ba miyuca! ¡Dios ni ja yen tac!

Jach ni huax yala ja ba yabal tac.

⁵⁻⁸ Pero ay cristiano toj malo ja spensarei. Huax yalahue que huanon seejel que lec bi huax lea ja jmultiqui porque ta huan c'a bix lea ja jmultiqui y ta huan c'a sc'ulanotic perdonar ja Diosi, jel nihuan huax caatic iljuc ja Diosi. Ta jach c'a ja jas

huax yala ja yenlei, entonces mi ni sbejuc huax yaa quitic castigo ja Diosa. Entonces libre aytic juntiro ta jachuqui. Chican jas ora huax c'ana jlee ja jmultiqui. Jayuj pacaxero ni juntiro ja spensarea porque ja Diosi jel ni toja, jayuj huax bob yaa yi ja scastigo ja suinquil ja mundo iti. Es meran ni yena, ta huan c'ax lea mentira y ta huan c'a sc'ulanon perdonar ja Dios ja jastal ni huax yala oj sc'uluqui - como smodo nia, huan ni sc'ulan ja jas huax yala oj sc'uluqui - jel ni huax toyji ja Dios ja jastal jahua. Pero ta mi c'a huas suchi ja jc'ujoli, sbej ni oj yaa qui ja jcastigoa porque ti to ni cuchan kuj ja jmula. Jayuj mi ni t'un tojuc ja spensare ja jas huax yalahuei. Ja queni mi huanucon yaljel que lec huax lea ja jmultiqui ba oj caatic toyjuc ja Diosi. Ja ma' jach huan yaljel jbaji, ¡sbej ni oj yie castigo ja yenlea!

Jpetzaniltic ay jmultic

⁹ Ja mero smeranili, ja janec' judiooticoni, lajan huax taa jbjticon soc ja ma' mi judiouqui. Sea judio, sea ja ma' mi judiouqui, naca yuch'anotic ni soc ja jmultica.

¹⁰ Ti ni tz'ijbanubal ja ba yabal ja Dios ja jastal it tac:

Spetzanil ja cristiano, mi ni ma' leca. Como meran nia, mi ni june ma' lec t'usana.

¹¹ Mi ni ma' huax oc' sc'ujol oj yab slugaril jastal ay ja Diosi. Mi ni ma' huas sc'ana oj slee ja sbej ja Diosi.

¹² Spetzanile yaahue can jun lado ja sbej ja Diosi. Xch'ayelale ni juntiroa. Como meran nia, ¿ay ama junuc ja ma' huas sc'ulan ja ba lec ba? ¡Mey yena, mi ni june!

- 13 Ja jas huax el ja ba stiei, jel piero juntiro. Puro lolanel ja sgustoei. Jel yaj juntiro ja jas huax yalahuei,
- 14 Puro malo ja jastal huas staahue ti' ja smojei. Huax ya yajbuc ja yaltzilei.
- 15 Ja' jel listoe soc ja milhuaneli.
- 16 Chican ba huax huajyei, quechan xchole huax yaahue yi huocol ja smojei.
- 17 Mi ni huas snaahue jastal oj bob ajyuque lamana.
- 18 Mi ni t'un ay xihuele yuj ja Diosi. Jach ni huax yala ja yabal ja Dios tac.
- 19 Ja jas huax yala, jbaj ni ja quenticoni ja janec' judiooticoni porque tey ba jc'abticon ja yabal ja Dios tac. Jayuj mas lec, laj mac ja jtiiticoni porque mi ni june ma' oj bob huajuc libre. Jpetzaniltic t'ilan ni oj caatic cuenta soc ja Diosa.
- 20 Mi ni june ma' huax bob sc'uuc spetzanil ja mandar jumasa jau aaji yi ja Moisesi. Mi lom xa hualahuex yuj ja ay ahuiojex ja mandar jumasa jahui, jayuj toj ayex ahuabaluquexi. ¡Ba tojuquexa! porque ja Diosi mi ni t'un lec huax yilahuex. Es meran nia huan nix maconi cujtic ja smandar ja Diosa. Yuj ja mandar jumasa jahui jayuj huax naatic que ay jmultic como mi ni huax c'ulantic ja jas huax yala oj c'uluctiqui.

Ja jastal huax c'uantic ja Diosi, jayuj huax bob jtaatic ja scoltajel ja caltziltiqui

21-22 Pero ja yaani ja Diosi huan xax ya jnaatic que ay xa bi modo ta huan c'ax c'uantic ja Jesu-cristo oj xa bi yilotic lec ja Diosi. Mi jauc ba oj toy

jbajtic que yuj huax c'ulantic spetzanil ja smandari, jayuj oj yilotic lec ja Diosi. ¡Miyuc! Jayujil ta huax c'uantic ja Cristo, quechan único modoa. Ja jastal iti, jach ni huax yala ja Dios ja ba libro ja bay ja smandari soc ja slibro ja aluman-Dios jumasa. Ja Diosi huax yilahuotic que jun xta cabaltic puro mulanumotic ja ba sti sati

²³ Como huan nix ch'ac jlee ja jmultica. ¿Machunc'a oj slaj ja jastal jel toj ja Dios ba? ¡Mi ni june!

²⁴ Jayuj puro slequil sc'ujol ja Diosi ja huax yala que mi xa bi oj to jtup ja jmultiqui, como stupu ta bi quitic ja Cristo Jesusi. ¡Puro ni q'uebubal yaa quitica!

²⁵ Como yalunej ni ja Diosi que ja mulanumi t'ilan ni oj chamuque ajyia jayuj seca con quitic ja Jesusi, jaxa yeni yaa sbaj och ja ba jloc'oltiqui. Ta huan c'ax c'uantic ja yeni, oj ni c'ulajuc perdonar ja jmultica. Eso sí, ja ma' ec' pax ta cujtiqui slea ni ja smulea, jaxa Diosi, lajan soc c'an ta yila mi yila.

²⁶ Pero cuando cham ja Jesusi, ti huax naaxi que ch'ac ni yil spetzanil ja smulei. Jach ni ja jbajtic chomajquili pero cuando huan xax c'uantiqui, oj ni sc'ul perdonara.

²⁷ Jayuj mi sbejuc oj toy jbajtic ja quentiqui. ¿Jasunc'a oj bob jc'uluctic ba toj oj yilotic ja Diosi? Pues meyuc. Quechan único oj c'uuctic ja Jesu-cristo.

²⁸ Huan xax naatic que toj xa ayotic ja ba sti sat ja Diosi yuj ja huan xa nix c'uantic ja Jesusi, mi jauc ba quentic mismo oj caltic que yuj huax c'ulantic ja mandar jumasa porque mi ni huax bob jc'uluctic meran taca.

²⁹ ¿Jaxa yenle ja ma' mey yioj ja mandar jumasa, ¿jastal ay ja yenle ba? ¿Yuj ama quechan ja quentic judiootic ay jDiostic ba? Miyuc, porque quechan ni june ja jDiostic tac.

³⁰ Ja quentiqui judiootic nia, jaxa cuando huax c'uantic ja Jesusi, toj xa ni huax yilahuotic ja Diosi. Y jach ni ja ma' mi judiouqui. Ta huan c'a sc'uane ja Jesusi, toj ni oj cho iljuque ja yenle chomajquila.

³¹ Mi huanucon yaljel que mi xa oj to caatic caso ja mandar jumasa yuj ja huan xax c'uantic ja Jesusi. ¡Miyuc! Cuando huax c'uantic ja yeni, ¿mi ma ti to ni huax bob jc'uuctic ja mandar ba?

Ja jas sea quitic ja Abrahami

4

¹ Q'uelahuil ja Abraham ja ma' ec' pax ta cujticon ja janec' judiooticoni.

² Ja Diosi yala que jel toj ja huinic jahui pero mi xa hualahuex que yuj bob sc'ul spetzanil ja smandar ja Diosi. Ja lec bobuc to yujili, ay modo jastal oj stoy sbaj, pero ja iti, mi bob yuj. Mi ni modo oj bob stoy sbaj ja ba sti sat ja Diosi.

³ Pero ata huabilex ja jas huax yala ja yabal ja Diosi, que ja Abrahami sc'uan ja Diosi, jayuj libre bi huaj soc ja smuli. Jach ni huax yala taca.

⁴ Meran nia. La caltic que ay jun huinic huan atel soc ja yajuali. Cuando huax tupji, mi pavoruc huas sc'ulan recibir ja stz'acoli, como atji nia.

⁵ Pero ja quentiqui, puro pavor huas sc'ulanotic perdonar ja Cajualtic Diosi. Anima huax c'ulantic fuerza ba oj ajuycotic toj, pero mi ahualahuex yuj ja jach huax c'ulantiqumi, jayuj oj c'ulajucotic

perdonar. Miyuc, quechan único ta huax c'uantic meran ja Diosi, oj ni bi sc'ulucotic perdonara. Hasta ja ma' mi xa ajtaben ja smuli, pero ta huan c'a bi sc'uan, oj ni bi c'ulajuc perdonar yuj ja Diosi.

⁶ Ja najatei, ja rey Davidi, jel tzamal staa ti' ja ma' sc'uan ni ja Diosi.

Jel lec huax yilahue ja ma' toj xa ni huax ilji yuj ja Diosi,

xchi, jaxa jas sc'ulan cuando mi to sc'uani, sea lec, sea malo, ja jahui, mi ni jas yioja.

⁷ Jel lec huax yilahue ja ma' c'ulaji ta perdonar ja jas jel malo sc'ulanei. Tup ta ni ja smulea.

⁸ Jel lec huax yila ja ma' huax alji yab yuj ja Diosi que mi xa bi oj stup ja smuli.

Jach ni yala ja David tac.

⁹ Jaxa jas yala ja Davidi, ¿quechan ama huan taajel ti' ja janec' judiootic ja ma' c'ulubalotic circuncidar ba? Miyuc, mi ni sbejuc ja oj caltic ja jachuca. Huax cho taaji ti' ja ma' mi c'ulubaluc circuncidar chomajquili porque q'uelahuil ja Abrahami. Yuj ja sc'uan ja Diosi, jayuj yala ni ja Diosi que perdonado xa ay: Ja Abrahami toj xa ni ay huax quila, xchi ja Diosi.

¹⁰ Cuando yala ja Dios ja jastal iti, ¿circuncidado xa ma ay ja Abraham ba? Pero huan nix naaxi que mi to ni circuncidado ayuca.

¹¹ Eso sí, ja mas tzaani, c'ulaji ni circuncidara. Pero alahuic cabi, ¿jastal lec c'ulaji circuncidar? Pero ¿mi ma jauc seña que sc'uan ta ja Dios ba, c'ulaji ta perdonar yuj ja Diosi? Pero bajtan sc'uan ja Diosi, tzaan ti c'ulaji circuncidara. Jayuj ja Abrahami, yen ni mero sea yi ja sbej ja ma' mi circuncidado ayuqui. Como sc'uane ta ni ja Diosi,

jayuj perdonado xa ni ayea. Ja jastal c'ulaji perdonar ja Abrahami, jach c'ulajiye ta perdonar ja yenle chomajquili.

¹² Pero jaxa quentic ja c'ulubalotic circuncidari, ¿jas baal cujtíc ja Abraham huaxa hualahuexi? Pero ta quechan c'a yuj ja jcuerpotic c'ulubalotic circuncidari, mi ni jas yioj ja jau yen. Ja mast'ilani, ta huan c'ax c'uantic jastal ja yen ja sc'uan ja yora mi tox c'ulaji circuncidari, entonces mi ni lomuc ja huax calatic que mero quintiltic ja Abrahami.

Quando huax c'uantic ja Diosi, huax quilatic jastal huax c'ot smeranil ja jas yalunej ja Diosi

¹³ Huan ni xa naahuex ja Abrahami alji yab yuj ja Diosi que oj to bi sc'ul mandar ja ba mundo ja yintil jumasa. Jach ni alji yab ja jastal iti yuj ja sc'uani, mi jauc yuj que bob sc'uluc spetzanil ja jastal huas sc'ana ja Diosi. Como sc'uan, ti yila ja Diosi que jel xa toj.

¹⁴ Jaxa ma' ja' nihuan sc'ujol que yen oj aajuc ba sc'ab oj sc'uluque mandar ba mundo yuj huax yabye que jel toj aye soc ja mandari, ta lec jach c'a ay meran, entonces ja quentiqui lom ni altiro huantic sc'uajel ja Diosi. Entonces ja Diosi, ¿yuj ama mentiroso ba? porque ja yeni yala que ja ma' huas sc'uani, yena ni bi oj sc'uluque mandara. Jach ni yal yab ja Abraham tac.

¹⁵ Ja mero smeranili, ja cristiano ja ma' huas stoya sbaje que huane sc'ulajel ja mandar jumasa, pero iday, huane ni sc'oquel leca jayuj quechan huax yaahue q'ueuc ja scoraja ja Diosi. Ja lec meyuc ja mandari, entonces mi oj chijcajuc que

huantic sc'oquela. Mi oj naatic jastal huax taa ja jmultica.

¹⁶ Pero ja iti, quechan único modo yuj ja huax c'uantic ja Diosi, jayuj ti oj scoltayotica. Puro ni pavor huas sc'ulan quitica. Jach ni trato ay jmoctic ja Diosi. Ja trato iti mi quechanuc sbaj ja ma' tey ba sc'abe ja smandar ja Diosi. Cho sbaj ni ja ma' huas sc'uan ja jastal sc'uan ja Abrahami porque ja yeni sea quitic ja jbejtica ja jastal oj c'uuctic ja Diosi.

¹⁷ Jach ni tz'ijbanubal can ja jastal jahui, que ja Abrahami, jel to ni bi oj pojxuc ja yintila, jaxa Abrahami sc'uan ni ja jas alji yaba. Huas snaa que oj ni c'ot smeranila, como Dios ni ja ma' yala. Jaxa jDioستيك, jel nihuan juntiro. Hasta ja ma' cham ta, huax bob ya sac-huuc. Huax cho bob yal jastal mi to nix eq'ui.

¹⁸ Porque ata huabilex ja jas yal yab ja Abraham tac. Oj to bi ajyuc jitzan lec ja yintil ba spetzanil ja cristiano. Jaxa cuando yab ja Abraham ja jastal iti, ja' ni mero yip sc'ujol huaja porque

¹⁹ Huas snaa que je xa viejo. Oj xa staa cien jabil ja yeni, jaxa xcheum Sara, ec' ta stienpo huax yila unticanel. Pero anima, como sc'uan ni ja jas alji yab yuj ja Diosi.

²⁰ Sc'uan ja jas alji yab que oj to ajyuc ja yintili. Mi ni t'un huax yala que miyuc. Tola vida huan sc'anjel yi stz'acatal ja Diosi y mas to con gana huan sc'uajel.

²¹ Mi ni t'un huax yala ta mi oj bob sc'uluc ja Dios ja jas yaluneji,

²² Jayuj ja Diosi yala que ja Abrahami, lequil huinic ni leca, como jel ni huas sc'uana.

²³ Jaxa jastal alji sbaj ja Abrahami, tz'ijbaji ni

cana, jayuj ja huego,

²⁴⁻²⁵ Jbajtic ni ja quentic chomajquili como huan nix c'uantica. Ja jDiostic ja quentiqui ya sac-huuc ja Cajualtic Jesús ja yora chami. Seca con ba oj yaa sbaj yuj ja jmultiqui. Ya sac-huuc ba oj ch'ayjuc ja jmultiqui. Huan c'ax c'uantic meran ja jDiostic jahui, entonces ti oj yal jbajtica: Ja cunin jahui, toj xa huax quila, oj chiuc.

Quando huax yaa perdón ja Diosi, jel ja jas huax yaa quitic

5

¹ Jaxa huego, yuj ja huan xa nix c'uantiqui, ja Diosi toj xa ni huax yilahuotica, jayuj laman xa ni ay ja jc'ujoltiqui. Jel ni gusto huax cabtic yuj ja gusto xa huax yilahuotic ja Diosi, stz'acatal lec ja Cajualtic Jesucristo.

² Yuj ja Cristo, jayuj huan xax c'ulantic recibir ja sbendicion ja Diosi. Jayuj jel gusto aytic ja huego porque oj ni c'otuc ja c'ac'u lajan oj ajoyucotic soc ja ba lugar jau jel tzamal ja bay ja Diosi. Ja' ni mero snihuanil jc'ujoltic ja jahui.

³ Y mi quechanuc ja jahui. Anima jel juntiro huocol aytic, pero huax jac jun gusto ja ba jc'ujoltiqui. Huax naatic que cuando ti aytic ja ba yojol ja huocoli, huas scoltayotic ja Diosi ba oj bob jc'ultic ahuantar.

⁴ Cuando huax bob jc'ultic ahuantar ja huocoli, mas tzatz huala huajtic porque huas staa mas yip ja jc'ujoltiqui, jayuj quechan xta huanotic smajla-jel oj c'otuc ja jas yalunej cani.

⁵ Jaxa jas yaluneji, mi xa huala que ti oj yaotic can q'uelana porque ja Espíritu Santo yaunej xa ni quitica. Seunej xa ni quitic jastal ja syajal sc'ujol ja Diosi.

⁶ Mix naa jastal oj colta jbajtic ajyi. Mix naatic jastal oj elcotic libre soc ja jmultiqui, jaxa mero ora jahui, ti jac ja Cristo ba oj chamuc yuj ja quentiqui. Iday, jel maloctic, pero jaqui.

⁷ Ja quentiqui. ¿machunc'a oj yaa svida yuj ja smoji, anima jel lec juntiro ja smoji? Bob ta ay ma' oj yaa sbaj ipero jujuntic!

⁸ Pero ja Diosi, jel ja syajal sc'ujol jmocitiqui porque seca ja Cristo ba oj cham yuj ja quentiqui, iday, ¡but'elotic juntiro soc ja jmaloiltiqui!

⁹ Spec'a ja xchiq'uel ba oj bob c'ulajucotic perdonar cuando huax c'uantiqui, ¡jauc to mi oj cho scoltayotic ja c'ac'u jau oj co ja scastigo ja Diosi!

¹⁰ Ja ajyi, mix bob cabtic ja sbiil ja Cajualtic Diosi, pero anima, ja yunin ja Diosi cham ni yuj ja quentica, jaxa mas tzaani, yamigoanotic ja Diosi. ¡Ba mi oj cho yaa quitic ja jvidatic ja ba jel lequi! Como sac'an xa ni ja Cristo tac.

¹¹ Y mi quechanuc ja jahui, la xa caatic yi stz'acatal ja Diosi yuj ja Cajualtic Jesucristo porque yena ni ja ma' sleahuotic bajtan ba oj yamigoucotiqui.

Ja Adani soc ja Cristo

¹² Q'uelahuil jastal och ja mulal ja ba mundo. Smul ni jun huinic sbiil Adán, jaxa scastigo ja slea ja smuli, cham nia. Jayuj cajcajil huala chamtic porque mi ni ma' mi huas slea ja smuli.

¹³ Ja najate lequi, ja cuando mi tox aaji yi ja Moisés ja smandar ja Diosi, ja cristiano huane ni sleejel ja smulea, pero mi ni modo oj bob yale que huane sc'oquel ja smandar ja Diosi, como mi to ni june ma' ac'ubal ba sc'ab ja mandar ja ora jahui.

¹⁴ Pero anima, cajcajil huane chamel ja cristiano desde slea ja smul ja Adani. Eso sí, bob ta tuctuquil ja smul ja cristiano, mi jauc ja jastal ja smul ja Adani, pero mulal nia. Porque q'uelahuil ja Adán tac. Jel piero juntiro ja jas sc'ulani, pero anima, cuando jac ja Cristo, jac sc'uluc ja ba jel tzamal juntiro.

¹⁵ Eso sí, yuj ja jastal slea ja smul ja Adani, jayuj cajcajil huax cham ja cristiano, pero ja stz'acatal lec ja Diosi, cajcajil huas sc'ulan perdonar porque ja Cristo, jel ni juntiro ja slequil sc'ujola.

¹⁶ Ja Adani slea ja smuli. Ti yala ja Diosi que t'ilan bi oj yii castigo spetzanil ja cristiano. Pero ja Cristo, jel ja spavor jmocitiqui. Anima jel juntiro ja jmultiqui, huan ni sc'ulanotic perdonara. Y puro ni q'uebubal huax yaa quitica.

¹⁷ Yuj ja smul ja Adani, jayuj cajcajil huax cham ja cristiano, pero yuj ja jas sc'ulan ja Jesucristo, jayuj cajcajil huane c'ulajel perdonar, como toj xa ni huane iljel yuj ja Diosi. Huane staajel ja svida ja ba jel tzamali.

¹⁸ Jach ni aya. Yuj ja jun huinic jahui slea ja smuli, jayuj spetzanil ja cristiano huax co ja scastigoei, pero yuj ja jas jel nihuan sc'ulunej ja Jesucristo, jayuj ja cristiano huan xax bob huaj libre soc ja smulei. Huax cho staahue ja svidae jau ja ba jel lequi.

¹⁹ Quechan jun huinic ja ma' mi sc'ulan ja jas

alji yab yuj ja Diosi, iday, mi ajtaben ja ma' huane sleejel ja smule man ora. Pero ja Cristo, yuj ja spetzanil ch'ac sc'uluc ja jas alji yab yuj ja Diosi, jayuj jel xa ni ja ma' toj huane iljel yuj ja Diosi.

²⁰ Ja Diosi, jayuj yaa ja smandari ba oj naatic jastal jel huax lea ja jmultiqui. Pero ja mandar jumasa jahui mi scoltayotic porque jel ni juntiro ja jmultiqui, jayuj mas to jel yaa ja slequil sc'ujol ja Diosi ba oj yaa ja sperdoni.

²¹ Eso sí, cajcajil huax cham ja cristiano yuj ja yuch'ane ni te' yuj ja mulali. Pero ja yaani, como jel lec juntiro ja Diosi, jel xa ma' huane staaajel ja vida jau ba jel tzamali, ja' ni ja jastal huax yaa ja Cajualtic Jesucristoi, y toj xa huax iljiye yuj ja Diosi.

Lajan soc chamtic ta soc ja mulali, pero ja huego, ay xa jsac'aniltic yuj ja Cristo

6

¹ Meran nia, but'elotic soc ja jmultic ajyi, jayuj ti jac stalna jyaujulaltic ja Diosi. Ja yaani, ¿sbej to ma oj c'ultic seguir oj lee ja jmultic ba, siquiera ba oj quiltic ta oj yaa mas ja syajal sc'ujoli?

² ¡Mi xa ni sbejuc yena! porque ja viejo jmodotiqui, quechan huax ya jlee ja jmultiqui - ja jahui, caatic ta can juntiro. Ja yaani, la xa caltic que lajan soc chamtic ta, jaxa huego, yajc'achil xa ja jvidatiqui.

³ Q'uelahuilex ja jastal quiajtíc jai. ¿Mi xa ma xa naahuex jastal ja sbej ba? Pues oj cala huabyex jasunc'a ja sbeji. Cuando quiajtíc ta jai, yuj ni sbajotic xa ja Cristo Jesusi. Lajan soc chamtic como jastal cham ja yeni.

⁴ Jach ni ja quentiqui, lajan soc cho mucjitic, jayuj ti bob cho caatic can ja viejo costumbre ja quiojtic aji. Pero ja huego ay xa jun jvidatic yajc'achil como jach ni ja Cristo. Yuj ja yip ja Tatal Diosi, aaji yi ja svida ba yajc'achili. Jayuj jach ni mero sbej cuando huax quiajtic jai.

⁵ Meran nia, cham ja Cristo, jayuj jach ni ja quentiqui, lajan soc cho chamtic ta jayuj jba mi oj cho yaa quitic jun jvidatic ba yajc'achila! Porque q'uelahuil ja yen tac. Dios aaji sac-huuc yuj, cho aaji ni yi ja svidaa.

⁶ Porque ja jastal ayotic soc ja viejo jmodotic aji, ja yora q'ue locan ba cruz ja Cristo, yen ch'ac scuch spetzanil, jayuj lajan soc ti ni cho chamtic soc lajan ja yeni. Ja jcuerpotic ja it jex c'anc'oni yuj ja maloil aji, lajan soc ti q'ue locan soc lajan ja Cristo, jayuj mi xa oj to sc'ulucotic ganar mas ja mulali.

⁷ Porque ta ay c'a ma' cham ta, mi ni modo oj caltic que huan to pensar oj sleet ja smuli.

⁸ Meran nia, yuj ja lajan soc chamtic ta soc lajan ja Cristo, jayuj huan xax naatic que ja jvidatic yajc'achil iti, yuj ti xa ni ay jmocitic ja Cristo.

⁹ Huax cho jnaatic que mi ni nunca oj chamuc otro vuelta ja Cristo. Eso sí, cham nia, pero cuando sacui, juntiro ba spetzanil tiempo.

¹⁰ Jayuj ja yora cuando chami, yen xch'aya snaajel ja yip ja mulali, pero juntiro ba spetzanil tiempo. Ja yaani, sac'an lec. Ja' huan xa sc'ulajel ja jas huas sc'ana ja Dios Tatali.

¹¹ Jaxa quentiqui, cuando mero mojan oj xa jtaa ja jmultiqui, laj naatic que mi xa quen quiojtic ja jcuerpotic huax ya jlee ja jmultiqui. La xa jnaatic

que cham ta cani, iday, ¿jastal oj to bob slee ja smul ja jastal jau ba? La cho jnaatic que ja jvidatic yajc'achil xa, ja' xa ni sbaj ja Diosi, stz'acatal ja Cristo Jesusi.

¹² Jayuj mi xa lom xa huaa bajex oj sc'uluquex ganar ja mulal ja ba hua cuerpoex ja jas huas sc'ana.

¹³ Mi xa huaahuex yi lugar ja hua cuerpoex ba oj sc'uluquex mandar ba piero oja c'uluquex. Aa bajex ja ba sc'ab ja Diosi porque yajc'achil xa ja hua vidaexi. Porque ja ba viejo, cham ta nia. Aa xa ba sc'ab ja Dios ja hua cuerpoexi ba puro lec xa oja c'uluquex.

¹⁴ Ja yaani, mi xa mandar ayuquex yuj ja mulali. Eso sí, aji ti ni ay ja mandar jumasa pero mi ni t'un huax naatic jastal oj elcotic libre soc ja jmultiqui. Pero ja yaani, stz'acatal ja Diosi, ya elcotic libre, pero puro slequil sc'ujol ja yeni.

Ja yaani, mi xa sbejuc oj ajyucotic soc ja viejo mandari

¹⁵ Ja aji, eso sí meran nia, ti ni aytic ja ba sc'ab ja mandari pero jel yaj huax c'ot ja ba jc'ujoltiqui porque mi ni huax bob jc'uluctica. Pero ja yaani, huan xax yaa spavor jmotic ja Diosi. ¿Entonces sbej ama oj leetic mas ja jmultic ba? ¡Mi ni sbejuca!

¹⁶ Pero huan nix naatic ja sleejel ja mulali lajan soc jastal huala huajtic soc jun ajualal. Mandar juntiro huax caa jbajtic y jel ni t'ilana. Jach mero huala huajtic soc ja mulali. Y mandar ni aytic yuja. ¿Y jasunc'a oj caatic el ba? Quechan ni huax leatic ja jchameltica. Pero ta huan c'ax c'uantic ja Diosi, oj ni jtaatic jun jvidatic ba oj bob ajyucotic mas toj.

17 Meran nia, porque aji, mandar huax yaahuotic ja mulali pero stz'acatal ja Diosi, huan xa xa c'uanex ja jas huan jeejel ahuilexi, y huanex soc spetzanil ja hua c'ujolexi.

18 Ja Diosi, yaa ta elanic libre ba toj xa oj ajyanic. Mandar xa ayex yuj, jayuj mi xa t'ilanuc oja leex ja hua mulexi.

19 Huanon sleejel modo jastal oja c'uluquex entender ja jas huanon yaljeli porque ja aji, huax caatic yi lugar ja jcuerpotic ba oj sc'ulucotic mandar, pero ja yaani, aa xa bajex con todo acuerpoexi, pero ba toj oj ajyanic porque sbej xa ni oj caa jbjatic soc juntiro ja Diosi.

20 Meran nia, ja ba lequi, mi ni t'ilanuc huax cabtic ajiya. Ja' ni huajel jc'ujoltic soc ja maloili.

21 Pero ja yaani, huan xax yaa jun q'uixhuel ja jastal ch'ac ec' cujtiqui. Iday, ¿ay ama jas ca eltic ba? Moc to ja' scoltayotic ja Diosi, quechan ni huax leatic ja jch'ayelaltic aji.

22 Pero ja huego, libre xa ac'ubalotic. Mi xa mochanucotic te' soc ja jmultiqui. Mandar xa huax yaahuotic ja Diosi como caunej xa ni jbjatic ba sc'aba, jayuj huanotic xa ni sleejel jastal oj ajyucotic mas toj. Y oj ni jacuc ja c'ac'u oj ochcotic juntiro ja ba vida jau jel tzamali.

23 Porque ja jmultic aji, ja' ni mero jtz'acoltic oj ch'ay lom ja caltziltic aji. Pero stz'acatal lec ja Cajualtic Cristo Jesusi, ja Diosi puro q'ueubal yaunej quitic ja jvidatic ja ba jel tzamali.

Eltic ta libre soc ja smandar ja Moisesi

7

¹ Ja quentic judiootiqui, quentic ni ja ma'

huax naatic lec ja smandar ja Diosi. Ja cuando sac'anotic to, sbej ni oj c'uuctic ja mandar jumasa, pero ta ay c'a ma' huax cham cujtic, libre xa oj huajuc soc ja mandari, como cham ta nia.

² Huas slaja jastal jun ixuc soc ja statami. Cuando sac'an to ja statami, ja ixuqui, ay to ni c'abala como jach ni huax yala ja leyi. Pero cuando huax cham ja statami, libre huax cani.

³ Huan c'a sc'ana, oj cho nupanuc otro vuelta, como mi xa tey ba sc'ab ja primero statami. Pero ta ti c'a ay soc ja statami, pero ta huan c'a maña soc otro huinic, ja jahui, mulal nia.

⁴ Jach ni ayotic ja quentic quermano jumasa. Lajan soc chamtic ja yora cham ja Cristo, jaxa mandar jumasa, mi xax bob oj yaotic yib sc'ab ja yaani. Ti xa ni aytic ja ba sc'ab ja ma' chami pero como cho aaji ni sac-huuca. Cuando ti xa aytic ja ba sc'ab ja Cristo, huan xa ni la maconitic yuj ja Diosa.

⁵ Pero aji, cuando yora mi tox yaahuotic mandar ja Espíritu Santo, jex c'anc'oni juntiro oj lee ja jmultiqui y huan nix leatica. Jch'ayelaltic ni juntiro ajiya. Iday, huax yala cabtic ja mandari que mi lecuc ja jas huantic sc'ulajeli pero anima, mey Tuc huax alji cabtic que mas to oj c'ultic soc ja jmultica.

⁶ Yuch'anotic te' soc ja mandar aji pero ja huego, mi xa smozoucotic ja mandar jumasa jahui. Como lajan soc chamtic soc ja Cristo, libre xa ayotic yuj. Ay xa jun jvidatic yajc'achil. Oj xa bob maconucotic yuj ja Diosi. Mi ni t'un oj slaj ja mandar ja jastal tz'ijbanubal ja najatei. Ja yaani, ay xa quiojtic jun yajc'achil vida, ja' ni ja jastal yaa

quitic ja Espíritu Santo.

Quechan ja Cristo huax bob ya elcon libre soc ja mulali

⁷ ¿Entonces ja' ma smul ja mandar ja huax lea ja jmultic aji ba? ¡Miyuc! Moc to jauc ja smandar ja Diosi, ¿jastal oj jac jc'ujoltic que mi sbejuc ja jas huantic sc'ulajeli? Meran, ja aji, jel envidioso ayon. Lajan soc mix c'ana oj staa ja sastic sbaj ja jmoji. Ti jq'uela ja smandar ja Diosi: Mi lom x'oc' ac'ujol ja sastic sbaj ja hua moji, xchi ni ja smandara. Ti jnaa que mi jach huas sc'ana ja Diosi.

⁸ Pero ¡malaya! Cuando cab ja jas yala ja Diosi, lajan soc snicahuon mas. Mas to pegor huajyon. Puro ilc'ujol ja jgusto. Ja lec moc to cho jnaa jastal huax yala ja smandar ja Diosi, mi ni oj naa aji jastal jel ja jmul.

⁹ Cuando mi tox q'uela lec ja smandar ja Diosi, xcala quen que mero lequil huinicon. Ti jq'uela ja jas huax yala ja Diosi pero iday, mey tuc yala cab que oj lee mas ja jmul. Pero huan nix naa que jmul ni ja jas huax lea pero ¡jel ajul ja jbjaj! Mix taa modo jastal oj elcon libre.

¹⁰ Pero ja Diosi, cuando yaa ja smandari, ja' ni ba huas sc'ana oj taatic ja vida jau ba jel tzamali. Pero iday, ja quen, lajan soc huax lea ba jch'ayelal

¹¹ Porque cuando cab ja jas huas sc'ana ja Diosi, huas snicahuon mas. Ja' jnihan jc'ujol que oj taa ja jvida ba jel tzamali ta meran huan c'ax bob jc'uuc spetzanil ja smandar ja Diosi. Pero iday, huan tox huaj na', toj jchamel ni huanon sleejela.

¹² Pero mi jauc huax ca smuluc ja smandar ja Diosi porque toj juntiro ja mandari. Ja jas huax yala ja Diosi, sbej nia. Jel tzamal juntiro.

¹³ Jel ni tzamal ja smandar ja Diosi. Caso jauc yuj ja mandar oj chamcon aji. ¡Miyuc! Oj chamcon yuj ja jmuli. Pero ja' ni ja smandar ja Diosi ya jac jc'ujol que jel piero ja jas huanon sc'ulajeli. Cuando jq'uela lec, ti jnaa que xihuel ja sbaj ja jmul huax lea.

¹⁴ Porque ja mandar jahui, sbaj ni Diosa. Huas snica ja jc'ujoltiqui. Pero ja queni quioj jun cuerpo but'el mulal. Mandar ayon juntiro yuj.

¹⁵ Caso huax naa jastal huanon huajel. Cuando huax c'ana jc'uluc ja ba lequi, mi huax c'ulan, jaxa ba coraja huax cab oj c'uluqui, iday, huan tox huaj na' ja' mero huanon sc'ulajel.

¹⁶ Huax naa que jel toj ja smandar ja Diosi porque cuando huax c'ulan ja ba mi lecuqui, mi ni t'un culanuc ja jc'ujoli porque huax naa que ja mandari jel toj, iday, gana ja' huax c'ulan ja ba mi lecuqui.

¹⁷ Ja mero smeranili, ja ba jc'ujoli, mix c'ana oj lee ja jmuli pero como but'elon puro mulal, huan tox huaj jna', jc'ulan ta.

¹⁸ Huan nix naa que ja jcuerpo, puro ni malo huas sc'anaa. Mi ni jas yioj ja ba leca: Ja yaani, oj c'uluc ja ba lequi, huala chiyon ja ba jc'ujoli, pero jmi ni modo huax bob cuja!

¹⁹ Jel huax c'ana oj c'uluc ja ba lequi, pero mi ni huax c'ulana. Mix c'ana jc'uluc ja ba malo, pero iday, ja' ni huax c'ulana.

²⁰ ¡Jastal ay ja iti! Mix c'ana oj lee ja ba malo pero iday, ja' ni huax taaa. ¡Pero ja' ni yuj ja but'elon

puro mulalil porque ja ba jc'ujoli, mi jachucuc huas sc'ana.

²¹ Pero lajan soc ay ma' huas sulbeson: —C'ulan ja iti, c'ulan ja iti, huax yutajon, iday, huax c'ulan anima mi huax c'ana ja ba jc'ujoli.

²² Jel tzamal huax cab ja smandar ja Diosi ja ba mero jc'ujoli,

²³ Pero lajan soc suelto ayon juntiro. Tuctuquil xta ja jas huax c'ana jc'uluqui, jaxa ba jc'ujoli, tzamal nique huas sc'ana. Pero huan tox huaj na', lajan soc mozo xa ayon yuj ja jmuli. Yibc'abal ni ayon juntiro yuj ja jmula.

²⁴ ¡Jel ajul ja jbjaj ja queni! Ja jcuerpo quechan huax yaa qui ba jch'ayelal. ¿Mach ma junuca oj bob sc'ulucon librar ja quen ba?

²⁵ Porque ja ba jc'ujoli, huan nique xc'ana oj c'uluc ja smandar ja Diosi, pero ja jcuerpo, mandar xa ayon yuj juntiro soc ja mulali. Quechan yuj ja Diosi oj bob ya elcon libre soc ja jmuli, yuj ja stz'acatal ja Cajualtic Jesucristo, cho stz'acatal lec ja Diosi.

Ja Espiritu Santo huax ya elcotic libre soc ja mulali

8

¹ Porque ja janec' ti xa ayotic ja ba sparte ja Jesucristo, eltic ta ni libre soc ja castigo oj ni quiitic ajiya, como caatic ta can ja viejo jcostumbretiqui. Huan xa nix c'uantic ja jas huax yala ja Espiritu Santo.

² Cuando huan xax c'uantic ja Cristo Jesusi, huax yaa quitic ja Yespiritu, jaxa yeni huax yaa quitic jun yajc'achil vida. Huax ya elcotic libre ba mi xa

t'ılanuc oj lee ja jmultiqui. Mi xa ni huanucotic sleejel ja jch'ayelaltiqui.

³ Porque quechan soc ja mandari, mi ni nunca huax bob jtaa ja jcoltajeltiqui porque ja quentiqui jel tzatzotic huax lea ja jmultiqui. Pero ja Diosi seca ta con ja mero yunini. Yaa yi jun scuervo ja jastal ja jbjaltiqui - quechan ja yeni, mi ni jun smul sleaa - jayuj bob xch'ay snaajel ja mulali. Huan xa scoltayotic ba mi xa oj c'anc'onuc oj leetic mas ja jmultiqui.

⁴ Jaxa huego, ay xa modo jastal oj bob ajyucotic mas toj ja jastal ni huax yala ja smandar ja Diosi, ta huan c'ax caa jbjaltic soc ja Espíritu Santo. Mi xa sbejuc oj c'ultic seguir soc ja viejo jcostumbretic ja jastal huax ya jlee ja jmultiqui.

⁵ Porque ja ma' ja' huajel sc'ujole soc ja jas jex c'anc'oni huas slea ja smulei, ja' ni mero huane pensar soca. Pero ja ma' ja' huajel sc'ujole soc ja Espíritu Santo, quechan ni ja' huane sc'ulajel pensara.

⁶ Ja ma' ja' ni sgustoe ja sleejel ja smulei, toj xch'ayelale huane ni sleejela. Pero ja ma' ja' xa ni huajel sc'ujol soc ja Espíritu Santo, oj ni staa ja svidae ba jel tzamali. Laman oj ajyuc ja sc'ujolei.

⁷ Pero ja ma' quechan huane pensar ja sleejel ja smulei, condra ni juntiro huax yabye ja sbiil ja Diosi, mi ni huax bob yujile oj sc'uluque ja jas huas sc'ana ja Diosi, como mi ni huas sc'anahuea.

⁸ Mi ni lec huax iljiye yuj ja Diosa, como toj piero ni juntiro ja spensarea.

⁹ Pero ja quentiqui, como caatic ta can ja viejo jcostumbretic ja jastal mi ni t'un sbejuc ja jas huax c'ulantic ajyi, porque ti xa ni ay jmocitic ja

Espíritu Santo ta meran c'a lec ti xa ay amoquex ja Yespíritu ja Dios ja huenlex chomajquili. Porque ta mi c'a teyuc amoquex ja Yespíritu ja Cristo, yuj ni mi ni sbajuquexa.

¹⁰ Pero ta ti xa c'a ayotic soc ja Cristo, lajan soc chamtic ta nia. Mi xa ni sbejuc oj lee ja jmultica. Toj xa huax yilahuotic ja Diosi. Yuj ja huan xa ni atel ja Yespíritu ja ba jc'ujoltiqui,

¹¹ Jaxa jcuerpotiqui, oj ni ya sac-huuca porque ti xa ni ay jmotic ja Yespíritu ja Diosi. Yena ni ja ma' ya sac-huuc ja Cristo Jesusi.

¹² Jayuj quermano jumasa, sbej ni huax caatic can spetzanil ja costumbre jastal huax ya jlee ja jmultiqui.

¹³ Porque ta huan c'ax c'ulantic seguir soc ja jcostumbretic jastal ni huax lea ja jmultiqui, xch'ayelal ni juntiro ja caltziltica. Pero ta huan c'ax caa jbajtic juntiro soc ja Espíritu, ja yeni oj ni xch'ay snaajel ja jmultica. Oj yaa quitic jun vida ba yajc'achil

¹⁴ Porque spetzanil ja ma' huax yaa sbaj soc ja Espíritu, yuntiquil xa ni ja Diosa.

¹⁵ Ja Espíritu sbaj Dios ja it jc'ulantic ta recibir ja quentiqui, mi t'enubalucotic yuj, mi ni huax xijtayotica ja jastal ja smodo ja pucuji. Yuj ja yeni, yuntiquilotic xa ni ja Diosa. Huax ya jnaatic jastal oj c'umtic ja Diosi: O Dios, abajoticon nia, la chitic.

¹⁶ Huax bob jtatuctic ja Diosi porque ja Espíritu huax ya jac jc'ujoltic que meran yuntiquilotic nia.

¹⁷ Como yuntiquilotic nia, ay ni jas jel tzamal juntiro oj to ni yaa quitic ja Diosa. Oj ni yaa quitic lajan soc ja Cristoa pero ta huan c'ax caa jbajtic meran soc ja yeni, anima huax quiajtic huocol yuj

ja huax c'uantiqui. Ta jach c'a huax c'ulantic, oj ni aaji nihuanbucotic ja jastal aaji nihuanbuc ja yeni.

¹⁸ Ja huocol ja ba mundo iti, jel ni huocola pero cuando ti xa aytic ja ba lugar jau jex lijpi juntiro, mi xa ni oj naatic ja jastal ja huocol ectic ja ba luumi.

¹⁹ Ja c'ac'u jau oj to aaji snaa sbaj spetzanil ja yuntiquil ja Diosi, hasta ja jastic sc'ulan ja Dios ja ba mundo ja jastal ja chantei soc ja jastic cosa huax q'uui, mi xa nix yilahue ora oj jac ja c'ac'u jahui.

²⁰ Porque spetzanil ja jas huax q'uui soc ja chantei, eso sí, ja huego jel tzamale pero cuando huax ilxi ja ora jau cuando huax aaji tzamalbuque lequi, ja jastal huax quilatic ja huego ja quentiqui, toj triste ni juntiro ayea. Pero mi oj caltic que gana yen mismo huas somo sbaje. Yuj ni Dios jach ni yaunej t'an cana

²¹ Porque oj to jac ja c'ac'u oj ch'ac ya tzamalbuc spetzanil ja jas ayi. ¡Pero jmajlatic ahuile, ja c'ac'u jau cuando huax huaj libre spetzanil ja yuntiquil ja Diosi, jach ni ja spetzanil ja jas ay ja ba mundo. Jel ni tzamal juntiro oj ajuyuea, chican jastic cosa sc'ulunej ja Diosi.

²² Porque desde yora q'ue ja mulali, lajan soc naca yajyajchamel xta ay spetzanil. Lajan soc huane xta alaluc.

²³ Pero mi quechanuc ja yenlei. Jach ni ja quentic chomajquili. Es meran, ti xa quiojtic ja Espíritu Santo pero masan ba jc'ujoltic huax c'ot ja syajal ja juocoltiqui. Mi xax quilatic ora oj el jul ja c'ac'u que oj sc'uluocotic recibir jastal ja mero yuntiquilotic ja Diosi, ti xa oj yaa quitic ja yajc'achil jcuerpotiqui. Libre ni juntiro oj huajtic

ja ora jahua. Eso sí, ja Yespiritu secunej xa ni quitic ja huego, jel ni tzamala pero ja jastic oj to ni yaa quitiqui, mi ni ajtabena.

²⁴Ja yora q'ue scoltayotic ja Dios soc ja jmultiqui, ti ya jac jc'ujoltic que oj ajyuc jun snihuan jc'ujoltic que ay jas to mas jel tzamal oj quiltic. Meran, mi tox quilatic sat, pero ja' ni mero snihuanil jc'ujoltic que oj ni quiltica. Ja c'ac'u huax quilatic spetzanil ja jas oj to yaa quitic ja Diosi, ¿jas to junuc'a mas snihuanil jc'ujoltic oj yaa quitic ba?

²⁵Pero ja huego, como mi tox quilatic, jayuj q'uelan xta ni jsatica.

²⁶Pero como ti to ni aytic ja ba mundo ja huego, jayuj huan nix jac scoltayotic ja Espíritu Santo, como huan ni snaa que mey quiptica. Mi ni ba jastal oj c'umtic ja Diosi, mix naatic. Pero ja Espíritu huas sc'uman ja Dios yuj ja quentiqui. Jaxa jc'ujoltiqui huax yaaubi juntiro cuando mero huan sc'umajel ja Diosi, jayuj mi ni ja jc'umaltic, mi huax bob eluc ja ora jahui.

²⁷Pero ja Diosi huax yila jastal huan huajel ja jc'ujoltiqui. Huas snaa ja yen jasunc'a huan yaljel ja Espíritu Santo, jaxa jas huan sc'anjel yuj ja quentiqui ja janec' yuntiquilotic xa ni ja Diosi, ja' ni ja jastal huas sc'ana ja Dios Tatal chomajquili.

²⁸Y huan nix naatica, chican jastal huax ec' cujtic, Dios ni huax yaa, pero ja' ni ba jlequi-laltic ja quentic ja janec' yaj huax cabtic ja Diosi. Leubalotic ni yuj ba oj ochcotic yuntiquilil ja Diosi. Jach ni mero spensar desde cujlaji ja satq'uinali.

²⁹Cuando yora mi to la manxitiqui, t'ujpinubalotic yuj ja Diosi que oj lajtic ja jastal ja yunini. Mero xa ni quermano jbajtic soc ja

Jesucristo, jaxa yeni, yena ni mero banquial ay cujtic jpetzaniltica.

³⁰ Cuando yora st'ujpinotic ja Diosi, stzaunejotic nia. Ti yala ja Diosi que oj bi yilotic como jastal mi ni jun jmultic aytic. Y mi quechanuc ja jahui, oj to bi ya lijpuotic.

³¹ ¡Jel tzamal juntiro ja jas huas sc'ulan quitic ja Diosi! ¡Jas to mas oj caltic ja jastal iti! Ta meran c'a ti xa aytic ja ba stz'eel ja Diosi, ¿jastal oj bob sc'ul quitic malo ja jcondratiqui?

³² Porque ja Diosi yaa ja yunin ba oj scoltayotic, hasta yaa quitic ba oj chamuc, ¡jauc to ma mi oj yaa quitic spetzanil ja jas huax c'ulantic necesitar ja quentiqui!

³³ Como Dios ni yalunej que yilunejotic que mey jmultic, ¿machunc'a oj bob yal que mi meranuc ba?

³⁴ Anima huax yalahue que sbej oj quiiitic castigo, como ja Cristo Jesusi, yena ni ja ma' cham yuj ja quentiqui. Yena ni ja ma' aaji sac-huuqui. Jaxa yen ja huego, ti xa ni culan ec' ja ba mero stz'eel ja Tatal Diosi. Yena ni ja Cristo huan sc'umajel lec ja Dios yuj ja quentiqui.

³⁵ Mi lom xa hualahuex ta ay ma' oj ya el quitic ja jastal huas syajtayotic ja Cristo. Anima huax jac jun tzatzal huocol, ma mi xax naa ba oj huajtica, ma huala ixtalaiitic yuj ja huax c'uantic ja Cristo. Anima huax jac jun nihuan huain, ma mi xa ay jc'uutic, ma mojan xa ay ja peligro, ma ja' jchamel-tiqui, pero laj majlatic, Cristo ni oj syajtayotica.

³⁶ Como jach ni tz'ijbanubala sbaj ja creyente jumasa:

Tola vida lajan soc huanotic miljel ja jastal ja chej huax milji,

xchi ja ba suuni.

³⁷ Pero mi ni oj bob c'ulajucotic ganara. Quentic ni oj c'ultic ganar yuj ja ti ni ay jmoctic ja ma' jel huas syajtayotiqui.

³⁸ Jel ni seguro ayona que mi ni ma' oj bob ya el quitic ja jastal huas syajtayotic ja Diosi. Anima huala chamtic, ma sac'anotic, huan ni syajtayotica. Anima huax jac jun ángel, ma huax jac ja pucuji, anima lajan soc jel ja yipei ba oj sap quitic ja syajal sc'ujol huax yaa quitic ja Diosi, pero mi oj bob yujile. Chican jastal huax eq'ui, anima huax jac huego, ma oj to jacuc, pero ja Diosi, jel ni huas syajtayotica.

³⁹ Chican jastal oj ec'uc ja ba satq'uinali, ma ba yoj mari, chican jastal huax ec' ja jas sc'ulunej can ja Diosi, pero ja Diosi, yaj ni huax yabyotica. La jnaatic ja jastal seca con ja Cajualtic Cristo Jesusi, jayuj huan nix naatic que jel ni huas syajtayotic ja Diosa.

Ja Diosi stzaunej ja israeleño jumasa

9

¹ Huax yilahuon ja Cristo, huax cho yila ja jc'ujol ja Espíritu Santo que ja' mero smeranil ja jas huanon yaljeli. Mi mentirauc ja huax cala que

² Jel triste ayon juntiro. Tola vida huas syatz'a sbaj ja caltzili

³ Cuando huax c'ulan pensar ja jmoj judioili. Mas ma lec ta quen huala jipjiyon ba yoj sc'ajc'al ja inpierno ja ba mi ni nunca oj yilon ja Cristo siquiera oj stae ja scoltajel ja yenlei.

⁴ Porque ja jrazaticoni, quintilticon ni ja Israel sbaj najatei, jaxa Diosi lajan soc mero ni yuntiquiloticon yilahuoticon. Ja jrazaticoni yilahue ni jastal huax lijpi ja Dios. Quenticon ni ja ma' sc'ulan ja trato soc ja Diosi. Aaji ba jc'abticon ja smandar ja Moisés, ti sea quiticon jastal oj c'umticon ja Diosi. Mi na' jaye vuelta ay jas alji yabye ja quintilticon yuj ja Diosi que ay bi jas oj see quiticon.

⁵ Jach ch'ac q'ueuc ja jrazaiticoni soc ja Abrahami soc ja Isaqui, soc ja Jacobi ja ma' Israel huax cho alji sbaji, iday, ja Cristo ja ma' tzaubal yuj ja Diosi, ti manxi ja ba mero quintilticon ja quenticoni. La xa caatic yi tola vida stz'acatal lec ja Diosi porque yen, mandar ay yuj spetzanil. ¡Aleluya!

⁶ Jayuj jel triste ayon porque mi ni modo oj cal que mi c'ot smeranil ja jas yalunej cabticon ja Dios desde najate. Es meran, ja jcuerpoticoni, ja' to ni srazail ja Israeli, pero ja tuc jmoj jumasa, najat ay juntiro ja spensare soc ja Diosi. Ja mero smeranili, ja yenlei lajan soc mi xa ni yintiluque ja Israeli

⁷ Soc mi ni ja Abrahami. ¿Mi ma xa naahuex ja jas alji yab ja Abraham ba? —Ja hua huunin Isaqui, yena ni ja ma' cuenta ay ahuuji. Yuj ja yintil ja yeni ti ni oj ilxuc ja smeranil ja jas calunej ni ahuabi, x'utji ja Abraham yuj ja Diosi.

⁸ Ja Diosi yala jachuc ba oj naatic que chican ja-sunc'a ja jrazaitiqui, mi ni modo oj bob caltic que tzaubal ita ja ma' oj bob och yuntiquilil ja Diosi pero ta huan c'ax c'uantic meran ja jas yalunej can ja Diosi, ochelotic ni cuenta jastal mero yintilotic ja Isaqui.

⁹ Porque ata huabilex ja jas alji yab ja Abraham tac:

Jach ora otro jun jnab oj cho jacon, jaxa ora jahui,
ja hua cheum Sarai oj xa sman jun yal alatz,
x'utji ja Abrahami.

¹⁰ Y mi quechanuc ja Abrahami. Cho q'uelahuil ja yunin Isaqui. Ja yora je xa mojan oj xa sman chab yal yuntiquil ja xcheum Rebeca - como loj ni jac ja yal alatz jumasa jahui -

¹¹⁻¹³ Ti jac aljuc yab yuj ja Diosi que mi bi jauc ja banquialal Esaú oj sc'ul mandar pero ja' ni bi ja yijtz'in Jacobi porque ti ni tz'ijbanubal ja ba slibro ja Diosi que ja' ni ja Jacob ja ma' tzaubal yuj ja Dios ba oj yajtajuc, mi jauc ja Esaú. —Ja Esaú jel coraja huax quila ja smodo, xchi ja Diosi. Cuando yora mi tox manxi ja yenlei, mi to chicanuc ta lec ma mi lecuc ja jas oj sc'uluquei, pero ja Diosi, tzaubal xa ni yuj ja Jacobi. Jayuj huan ni snaa jastal huas st'ujpinotic cada jujune, pero ja' ni ja ba huas stzaa ja yeni porque huas snaa ja yeni ja ma' oj to ni maconuc yuji, sea ta lec ja jmodotiqui ma mi lecuc.

¹⁴ ¿Jel ama piero huaxa huab ja jastal huas sc'ulan ja Dios ba? Lajan soc mi ni t'un sbej huaxa huabyexa pero ¡ba mi sbejuca!

¹⁵ Q'uelahuil ja jas alji yab ja Moisés ja najatei. Yala que yen oj snaa machunc'a oj stalna syaujulali, pero ja' ni ja ba huas sc'ana ja yeni, jaxa ba mi huas sc'ana ja yen, mi ni oj yaa yi ja syajal sc'ujoli.

¹⁶ Anima jel huax c'anatic nique ma huax c'ulantic fuerza oj ochcotic pero ja Diosi, mi jauc oj sc'uluc ja jas huax c'ana ja quentiqui. Ja' chican ja jastal ja yutzil sc'ujol ja yeni.

¹⁷ Q'uelahuil ja rey Faraón ja sbaj najatei. Ti ni

tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosi. Huax yala ja jas alji sbaji, pero Dios ni yala que aaji och reyil ja rey jahui ba ti oj chijcajuc jastal jel nihuan ja Diosi.

Spetzanil ja cristiano ja ba sutanal ja mundo oj ni snaa que Dioson nia,

xchi ja ora jahui.

¹⁸ Porque ja Diosi, jach ni ja smodo. Jel ja syajal sc'ujoli, pero tzaubal yuj ja ma' oj yaa yii. Huan c'ax yala oj ya ch'uuybuc ja sc'ujol jun cristiano ja jastal ya ch'uuybuc ja sc'ujol ja rey Faraoni, jach ni oj sc'uluca.

¹⁹ Bueno, ta Dios c'a huax ya ch'uuybuc ja sc'ujol ja cristiano, ¿jastal oj bob scolta sbaj ba? ¿Sbej ama ti oj ya huaj soc ja smul ba, yuj ja mi ni huax bob sc'uuc ja Diosi ta Dios c'a huax ya ch'uuybuc ja jc'ujoltiqui? Eso sí, ay ni ma' jach huax yalaa.

²⁰ ¡Pero mas lec a ch'ajbajuque! ¡Janeq'uex to ni ja huenlexi oja jaq'uex sti ja Diosi! Porque q'uelahuil jun c'ulaoxom. Huas sc'ulan soc lococ pero mi ni modo oj caltic que mi jach ni oj sc'uluca.

²¹ Ja c'ulaoxom jahui huas snaa jastal oj sc'uluc ja yoxomi. Huas sc'ulan ja ba tzamal lec pero ja mismo luum jahui, huax cho sc'ulan otro ba jel calax. Jaxa ba mas calax jahui, mi ni modo oj bob yal yab ja c'ulaoxom jahui: —¿Jaxa yuj ja jel piero ja c'ulanon ja quen ba? mi oj bob chiuc. Y jach ni ja Diosi, mi ni modo oj bob jactic stia.

²² Jayuj ta Dios c'a huas sc'ana oj yaa scastigo, ta huan c'a sc'ana oj see que mi loiltajneluc ja yipi, jayuj huas sc'ulan ahuantar ja smaloil ja cristiano ja ma' oj to ni yaa yi castigo. Xch'ayelale ni ja mas tzaana.

²³ Jayuj jach huas sc'ulan ba oj bob jnaatic jastal

jel ja syajal sc'ujol jmoctiqui. Porque ja quentiqui, jel ajul ja jbjatic huax yilahuotic, pero stz'acatal ja yeni, jayuj desde najate st'ujpinejotic ba oj ajoyu-cotic ja ba huan lijpel ja yeni.

²⁴ Tzaubalotic ni yuj ja Diosa, pero mi quechanuc ja quenticon ja janec' judiooticoni. Huax cho stzaa ja ma' mi judiouc chomajquili.

²⁵ Jach ni huax yala ja ba slibro ja aluman-Dios Oseasi:

Ja ma' tuc cristiano juntiro, oj ni och cuntiquilila.

Ja aji, ja ma' mi yajtanubaluc cuji, pero ja yaani, yajtanubal xa ni cuja.

²⁶ Jaxa ba yalunej ja Diosi: Ja huenlexi mi ni cuntiquiluquexa pero ja huego, ochye ta ni yuntiquilil ja Dios sac'ani, oj chiuque.

Jach tz'ijbanubal ja ba slibro ja Oseas tac.

²⁷ Jach ni ja aluman-Dios Isaiasi, ata huabil ja jas yala sbaj ja jmoj israeleñoili:

Eso sí, ja israeleño jumasa, lajane soc ja ami, huan xta tananuc, pero jasa, mi xa ni mero jel aayuc ja ma' oj bob staa ja scoltajeli

²⁸ Porque ja Cajualtiqui, oj ni c'otuc ja jas huax yalaa. Jun ta ch'ayc'ujol oj ya co ja scastigo ja ba luumi, pero mi loiltajneluc.

²⁹ Cho yalunej ni ja Isaiasi ja lec moc to bi stalnune-juc ja jyaujulalticon ja Cajualtiqui, mi ni bi jun ma' oj can sac'an ja quenticon ja suinquiloticon ja Israeli porque ja jDioستيكي, mi na' jaye tropa ángel mandar ay yuj ja yeni. Moc to, mes bi oj cancoticon como jastal ja suinquil ja chonab jumasa jau ba Sodoma soc ja ba Gomorra.

³⁰ Porque q'uelahuil ja ma' mi judiouqui. Conser najat ay ja spensare ba toj oj ajoyuque ja ba sti sat

ja Diosi, iday, yenle ni ja ma' toj xa bi huax yila ja Diosi porque sc'uane nia. ¿Ay ama jas oj caltic ja jastal jau ba?

³¹ Jaxa jmoj israeleñoili ja ma' huane lec fuerza soc ja smandar ja Diosi siquiera oj iljuque lec yuj ja Diosi, iday, mi ni bob yujilea.

³² ¿Huan ma xa naahuex jasyuj? ¡Porque mi ni t'un huas sc'uane ja Diosi! Eso sí, jel huas stoyo sbaje que jel huas sc'uane pero ja ba sti sat ja Diosi, lom ni altiroa, porque mi ni modo c'ot sc'uuque que ja' ni ja Cristo ja Jesusi. —¿Jastal bi jauc tzaubal yuj ja Dios ja yeni? xchiye nia, iday, yuj ja jach yalahuei, jitzan ni ja ma' staa ni ja xch'ayelala.

³³ ¡Jastal miyuc! porque jach ni tz'ijbanubal ja ba yabal ja Dios tac:

Q'uelahuile, ja ba slugar ja Israeli ay ma' oj jeque pero coraja xta ni oj iljuc yuj ja cristiano, jaxa yenle ja cristiano jahui, yen ita ni huas sleahue jastal oj ch'ayjuc snaajele yuj ja ma' oj huajuqui. Pero ja ma' huax yiaj slequili soc huas sc'uani, entonces ja ba sti sat ja yeni, mi ni oj q'uixhuuquea, xchi ni ja yabal ja Diosi.

10

¹ Quermano jumasa, soc spetzanil ja jc'ujol huax c'ana ba oj staa ja scoltajel ja jmoj israeleñoil jumasa. Jach ni mero huanon sc'anjel yi ja Diosi.

² Eso sí, jel con gana aye soc ja Diosi pero ja jas to huanei, toj q'uiq'uinal ni ayea.

³ Mi to snaahue jastal toj oj bob ajyunque ja ba sti sat ja Diosi. Ja' ni huane ni soc ja jas huas sc'ulane

pensar ja yenle mismo. Mi ni modo huax yaa sbaje soc ja jas huas sc'apa quitic yajc'achil ja Diosi.

⁴ Porque ja Cristo, yena ni huas scoltayotic ba oj bob ajyucotic toj ja ba sti sat ja Diosi. Quechan huas sc'ana oj jip jc'ujoltic juntiro soc ja yeni, ti oj taatic ja jcoltajeltic huantic sleejel soc ja mandar jumasa.

⁵ Meran nia, ta huan c'ax bob jc'ultic tola vida ja smandar ja Diosi, ja jastal jahui, oj ni jtaatic ja jvidatic jau jel tzamali. Jach ni yala ja Moisés tac.

⁶ Pero cuando huax c'uantic ja Cristo, huax yala ja yabal ja Diosi que jtaatic ta ja jcoltajeltiqui. Mi xa ni sbejuc oj caltic que oj huaj leetic ec' ja ba satq'uinal ba oj quiitic con ja Cristo ba oj scoltayotic,

⁷ Soc mi ni sbejuc oj caltic oj huaj leetic ec' ja ba yoj q'ueeni ba oj quiitic jani.

⁸ Porque ja yabal ja Diosi huax yala que cuando jc'uantic ja Cristo, jtaatic ta ja jcoltajeltiqui. Ti xa bi ay ja ba jc'ujoltiqui. Ja' ni huantic staajel ti' tola vida. Ja abal iti, ja' ni jastal huax c'uantic ja Cajualtiqui. Huantic ni sloiltajel ec'a.

⁹ Porque meran nia, ta huan c'ax el ati que yena ni ja Huajual ja Jesusi, yuj ni huan xa xa c'uan ja ba hua c'ujol que aaji sac-huuc yuj ja Dios ja yora chami. Malan soc ja jahui, oj ni ataa ja hua coltajeli.

¹⁰ Porque cuando huax c'uantic meran soc spetzanil ja jc'ujoltiqui, ja Diosi huas sc'ulanotic perdonar soc spetzanil ja jmultiqui. Pero t'ílan oj caltic yab ja jmojtiqui. Jachuc, ti ni oj taatic ja jcoltajeltica

¹¹ Porque jach ni huax yala ja yabal ja Diosi, que

ja ma' huas sc'uani, mi ni oj can q'uelana.

¹² Ja mero smeranili, jun xta yabal ja ma' judio soc ja ma' mi judiouqui porque ja Cajualtiqui, jun xta lajan huax yilahuotic jpetzaniltic. Quechan huas smajlayotic ba oj leetic, ti huax jac yaa quitic, pero mi ajtaben ja jas huax yaa.

¹³ Mi ni ma' mi oj staa ja scoltajeli ta huan c'a slea meran ja Cajualtiqui. Jach ni huax yala ja yabal ja Dios tac.

¹⁴ Pero ja cristiano ta mi to c'a huas sc'uane que ja Cristo, ja' ni ja Jesusi, mi ni huas sc'ana oj slee, jayuj t'ilan ni oj yabye sbeja porque ta mi c'a ma' huax aluni yabye, ¿jastal oj bob sc'uuque ba? Jayuj t'ilan ni ay ma' oj huaj yala.

¹⁵ Jaxa ma' huax huaji, ¿jastal oj bob huajuc ta mi c'a ay ma' huas seca? Huan nix yala ja ba yabal ja Diosi que jel lec oj yile ja ma' huax huaj sloilta ec' ja yabal ja Diosi.

¹⁶ Eso sí, meran nia, mi spetzaniluc ja cristiano ja ma' oj yii snihuanil ja abal iti. Hasta ja Isiasi sobo yi ja Cajualtiqui jasyuj quechan t'usan ja cristiano huas sc'uan ja jas huan loiltajel yabyei.

¹⁷ Pero t'ilan ni oj loiltajuc yabye ja jastal ay ja Cristo porque ta mi c'ax yabye yabalil, ¿jastal oj bob sc'uuque ba?

¹⁸ ¿Pero ja jmoj israeleñoil ba? ¿Yuj ama mi yabye ja razón iti? ¡Seguro yabye! como jach ni huax yala ja ba yabal ja Dios tac:

Ja abal iti, abunubal ja ba sutanal ja mundoi, masan ba ja xchanil xchiquin ja satq'uinali. Jach ni tz'ijbanubala.

¹⁹ Pero huax c'ana oj jobe: ¿Yuj ama mi yabye slugaril ja israeleño ba? Porque ata huabyex ja jas

huax yala ja Moisés tac. Yala que gana oj aajuc q'ueuc ja scorajaei yuj ja Diosi porque oj bi huaj scolta ja cristiano ja ma' mi quitz'ubaluqui porque mi ni jas huas snaahuea, jaxa israeleño jumasa, coraja bi oj ilhuanuque.

²⁰ Jel claro juntiro yala ja Diosi cuando yiaj majan ja sti ja Isaiasi:

Ja ma' mi ni t'un huas sleahuonei, huan ni staahuonea, jaxa ma' mi ni t'un huas sc'ulan pensar oj sleonei, yenle ni jea jbaj yilea.

²¹ Pero ja cuntiquil ja ba Israeli, tola vida bechan ja jc'abi, pero mi ni modo yaa sbaje quia. Mi ni huas sc'uanonea. Ja jas huax cal yabyei, huan ni sac'ahue jtia, xchi ja Diosi.

Ja israeleño jumasa ja ma' mero sc'uane ja Diosi

11

¹ Pero mi oj caltic que jpetzanilticon jipjiticon ta jun lado yuj ja Diosi. Mi ni yena, porque q'uelahuil ja quen tac. Israeleñoon chomajquil. Mero yintilon ja Abrahami soc ja Benjamini.

² Cuando mi tox cujlaji ja satq'uinali, ja Diosi yala que oj ni ochcoticon yuntiquilila, jayuj mi ni huax ch'ayahuoticon sc'ujola. Porque q'uelahuilex ja Elías tac. Huan ni xa naahuex jastal och parte soc ja Diosi,

³ Ti yalaa: —A Cajual, ¿jastal oj ayyuc ja tan israeleño jumasa iti? Jel huas smilahue ja hua hualuman jumasa. Gana huas semahue ja ba huax aaxi cajan ja hua majtani, jaxa huego, quechan ja queni huax c'uana meran iday, ¡chapan xa cabalil yujile que oj smilone.

⁴ Jaxa Diosi, ¿mi ma xa naahuex jas yala ba? —Mi quechanuc ja huen huaxa c'uanon Elías, xchi. Ay to ni quioj juque mil huinic ja ma' mix jotye ba oj couque mec'an ja ba sti sat ja sdiöse c'ulubal yujilei, ja' ni ja tan Baal jahui. Pe jach ni yala ja Dios tac.

⁵ Y jach ni man ora. Ay to ni ja israeleño ja ma' huas sc'uan ja Diosi pero puro yutzil sc'ujol ja Diosi ja jastal stzaahuoticoni,

⁶ Mi jauc que yuj jel lec ja jas huanticon sc'ulajeli. Porque ta je c'a lec ja jas huanticon sc'ulajeli, ta jach c'a, entonces ja syajal sc'ujol ja Diosi, lajan soc lom nia. Miyuc, porque ja iti, puro spavor ja yen, jayuj stzaahuoticon ja janec' huax c'uanticoni.

⁷ Meran nia, ja jmoj israeleñoili, lajan soc jel huas sc'anahue oj ajyunque toj soc ja Diosi pero jel ni t'usan ja ma' huan bobel yuji, ja' ni ja ma' tza-ubal yuji. Jaxa ma' mi ni huax bob yuji, ch'uuybi ta juntiro ja sc'ujolei.

⁸ Jach ni tz'ijbanubal tac:

Ja Diosi ti ya huajuque suelto ja yenlei. Señä xta aye ja ba sti sat ja Diosi. Tey ja satei, pero lajan soc mi xax yilahue. Ay xchiquine, pero mi xax cho yabye q'uinal, jayuj jach ni aye man ora,

xchi ja yabal ja Diosi.

⁹ Cho q'uelahuil ja jas yala ja Davidi:

Es meran, jel lec huax yabye mi jas huas sc'ulan palta yujile, pero iday, huan tox huaj snaa sbaje, mi xa snaa ba oj yie ic'a yuj ni ti xa ay ja scastigoea, pero sbej xa nia.

¹⁰ Jaxa satei, lajan soc q'uic' xa juntiro ja q'uinal oj yilei. Q'uelan jacan xta ba spatic yuj ja xihuelei. Y jach oj ajuyque tola vida, xchi ja Davidi.

Ja ma' mi judiouqui oj staa ja scoltajel ja yaltzilei

¹¹ Y meran nia, jel ajul ja sbaje yuj ja mi ni t'usan sc'anahue ja Cristo, pero ja Diosi mi oja hual que oj yaa can jun lado tola vida ja jmoj israeleñoili porque cuando huane yiljel jastal huan coltajel ja ma' mi judiouqui, huan nix q'ue ja scorajaea pero ja smeranili, huan nix cho oc' sc'ujole ja yenlei.

¹² Jel ni piero ja jas sc'ulane ja jmoj judioili pero siquiera ya stae ja scoltajel ja ma' mi judiouqui. Jayuj japji yile ja sbendicion ja Dios ja yenlei, ja' ni aaji yile ja ma' mi judiouqui. Pero ay to jas mas jel tzamal oj huajuc ja ma' yioj xa ni ja sbendicion ja Diosi ja cuando xc'ot ja c'ac'u jau oj sc'uuc ja Cristo spetzanil ja jmoj judioili.

¹³ Jaxa huenlex ja ma' mi judiouquexi, ay jas oj cala huabyex ja sbaj ja yabal ja Diosi porque ja' ni mero catela. Jecubalon yuj ja Diosi ba oj loilta huabyex ja yabali y huanon soc spetzanil ja jc'ujoli siquiera ba jitzan oja c'uuquex ja huenlexi.

¹⁴ Es meran, ja jmoj judioili, coraja ni oj yilexa pero mix cham ac'ujolex. Yuj ja iti, ay modo que oj staa ja scoltajele ja yenle chomajquili.

¹⁵ Ja huego, ac'ubale t'an can jun lado pero ba oj bob ajuyque laman soc ja Dios ja ma' mi judiouqui. Pero cuando huax cho cumxiye soc ja Dios ja jmoj judioili, ¡jel tzamal juntiro oj huajuc! Ja huego, lajan soc naca chamel aye pero oj jac ja c'ac'u oj staa ja svidae yajc'achili.

¹⁶ Porque q'uelahuilex ja ma' ec' pax ta cujticoni, tzaubale ni yuj ja Diosi, y mero ni yintiloticon to nia. Jach ni ja quenticon chomajquili, mi ni oj xch'ayoticon sc'ujol ja Diosa. Ja yenlei, lajane soc jun te' ba yaax to ay ja yechi, jaxa quenticoni, xoloticon to nia.

¹⁷ Meran nia, ja ma' ec' pax ta cujticoni, lajane soc yenle ni ja mero steili pero jaxa sc'ab ja te' jahui, lajan soc c'utzji ta ele, jaxa huenlex ja ma' mi judiouquexi, lajan soc ja huenlex aaji ochanic sloc'ol ja sc'ab ja te' jau c'utzji ele. Iday, ja huenlexi lajanex soc jun te' ti huax q'ui ja ba huitzi. Mi ni yajtanubaluquexa. Pero jaxa huego, lajan soc noc'anex xa ni soc ja te' jau ba yajtanubali. Huan xa nix yaa ja hua sac'anilexa.

¹⁸ Pero mi jauc oja hualex que mas lec ja huenlexi que soc ja sc'ab jau c'utzji ele. Ta jach c'a huaxa toya bajex, a jac t'unuc ac'ujolex que ja te' jau ba noc'anex sbaji, yuj ni tz'unan lec ja yecha, jayuj lec xa ayex. Porque mi ni modo oja hualex que huen huaxa huaahuex yi ja yipi, ja' ni ja te' jau huax yaa ja hua huipexi.

¹⁹⁻²⁰ Meran nia, ja judio jumasa lajan soc c'utzjiye ele yuj ja mi ni huas sc'uaneyi, jayuj ja huenlexi ochyex ja ba sloc'olei, pero ja' yujil hua c'uanexi. Jayuj mi ni sbejuc oja toya bajexa. Aa cuidadoex

²¹ Porque ta mi c'a, oj jacuc ja c'ac'u ja Diosi mi ni oj sc'uluquex perdonara porque q'uelahuil ja sc'ab ja te' jau tac. Ja' ni mero smoj ja jmoj judioili. Tzaubaloticon nia pero como mi ni c'ocxiyeya, jayuj c'utzji el ja sc'ab ja te' jau tac.

²² Q'uelahuil ja jastal ja slequil ja Diosi, pero

jachuc ja sdelicadoil chomajquili. Porque q'uelahuil ja jastal sipa el jun lado ja jmoj jumasa yuj ja mi ni modo huax c'ocxiyei pero ja huenlexi, jel gusto ay amoquex. Pero t'ilan oja c'ul seguir abajex porque ta mi c'a, oj to huaj anaex, oj spoctzuquex jun lado ja huenlex chomajquili.

²³ Jaxa jmoj judioili, ta huan to c'a sc'uane otro vuelta, ja Diosi oj ni sc'ul recibir yajc'achila. Oj ni bob yujila como jel ni ja yipi.

²⁴ Porque q'uelahuil ja huenlex tac. Tuc cristiano ayex juntiro pero iday, sc'ulanex ni recibir ja Diosa, ijauc to ma ja ma' mero tzaubal ni yuji mi ni modo oj caltic que mi oj ni sc'ul recibira!

Ja israeleño jumasa oj to ni sc'uuque ja Cristo

²⁵ Huax c'ana que oja naex que mi ni sbejuc que oja toya bajex que jel xa lec ilubalex yuj ja Diosi. Quermano jumasa, huan xa chicnajel ja jas jel tzamal huan sc'ulajel ja Diosi, y huax c'ana oja naex ja mero sbeji. Ja israeleño jumasa, jel xa ch'uuy ja sc'ujolei, pero mi lomuc. Jach ni oj ajuyque masan to tz'ican xa lec ja janec' oja c'uuquex ja huenlex ja ma' mi judiouquex.

²⁶ Cuando huax c'ot tic'an ja tiempo jahui, ti oja huilex que spetzanil ja israeleño jumasa oj cho eluque libre cuando yajc'achil huas sc'uane ja Diosi. Jach ni huax yala ja yabal ja Dios tac:

Ja ba yojol ja Israeli, ti ni oj ajyuc ja ma' oj ya el libre ja cristiano jumasa. Yuj ja yeni, ja israeleño jumasa oj yaa can jun lado spetzanil ja smaloilei.

²⁷ Oj ni jc'ul perdonar ja smulei, como jach ni ja jtrato amoquexi, x'utjiye yuj ja Diosi.

28 Eso sí, ja yabal it jel tzamal sbaj ja Cristo, mi ni t'un huas sc'anahue ja jmoj jumasa, jayuj jel coraja huax iljiye yuj ja Diosi. Pero ja jahui, ja' ni ja hua lequil ja huenlexi. Pero moc ch'ay ac'ujolex, mi lomuc ja jas alji yab ja ma' ec' pax ta cujticoni. Tzaubale nia, jaxa quenticoni, yintiloticon nia. Eso sí, huax q'ue ja scoraja pero ay to ni syajal sc'ujola.

29 Ja Diosi, mi smodouc oj yaa jun cosa, oj cho sape. Cuando huas stzaa jun cristiano, mi huax yala ja mas tzaani que mi huas sc'ana.

30 Q'uelahuil ja huenlexi. Ja ajyi, najat juntiro ja hua pensarex soc ja jas huas sc'ana ja Diosi pero, stz'acatal ja israeleño jumasa, ti xa talnaji ayaujulalexa, pero ja' ni yuj mi ni huas sc'ana sc'uuc ja yenlei.

31 Jaxa huego, yenle xa ni ja najat ay ja spensarei. Mi ni modo huax c'ocxiyea pero mi lomuc ja jach ayei. Cuando huax yilahuex jastal jel lec amoquex ja Diosi, oj ni c'ot ja c'ac'u oj cho talnajuc ja syaujulal ja yenlei.

32 Dios ni ya huajucotic suelto jpetzaniltic jayuj jel ch'uuybi ja jc'ujoltiqui pero yuj ja jastal jahui, ti huax jac stalna jyaujulaltic jpetzaniltic.

33 ¡Machunc'a oj slaj ja Diosi! Jel huas snaa juntiro. Huas snaa spetzanil. Tey ba sc'ab spetzanil ja jas ayi. Mi ni modo oj naatic ja jas huan ja Diosi. Mi ni t'un huax naatic sbej ja jas huan sc'ulajeli.

34 ¿Ay ama ma' oj bob snaa jastal huan pensar ja Cajualtic ba, ma ay ma' oj huaj see yi jas oj sc'uluc ja yeni?

35 ¿Ay ama ma' ay jas yaunej yi ja Dios ba, ba oj cho majlayex que ay jas oj yaa huilex ja huenlex

chomajquili? Miyuc

³⁶ Porque ja Diosi, q'uebubal huax yaa spetzanil, como yena ni sc'ulunej cana. Spetzanil ni huan maconel yuja. ¡Stz'acatal ja Dios jel nihuani ba spetzanil ja tiempo! ¡Amén!

Ja jastal ay cuando huax caa jbjatic meran soc ja Diosi

12

¹ Quermano jumasa, ja Diosi jel juntiro stalna ja jyaujulaltiqui, jayuj tz'acataluquex, huax cala huabyex, aa bajex yi ja jastal huax caatic yi aji ja chante ja ba sti sat ja yeni. Pero ja huego, mi xa chanteuc oj caatic yi. Quentic xa mismo oj caa jbjatic soc spetzanil ja jc'ujoltiqui. Ja jastal jahui, huan nix caatic yi gusto ja Diosa. Jach ni mero huas sc'ana oj caatic yi stz'acatal ja Dios ja ba sti sati.

² A ch'ay ac'ujolex ja modo ja ba mundo iti. Sbej xa que oj tucbuc juntiro ja jpensartiqui ba oj naatic jasunc'a mero huas sc'ana ja Dios oj c'ultiqui. Porque ja jas huas sc'ana ja yeni, ja jas huax c'ulantic ja ba tzamali soc ja ba toji. Jach ni mero huas sc'ulan gusto ja yen ja jastal jahui.

³ Stz'acatal lec ja Diosi, yena ni yaunej qui ja atel iti jayuj ay ni sbej que oj cala huabyex, moc lom jelxanic ba oja toya bajex que quechan ja huenlex jel nihuan huax yilahuex ja Diosi. C'ulanic pensar toj lec porque cada jujuneotic, Dios ni huas scoltayotica, jayuj huax bob jc'uuctic ja yeni.

⁴ Porque q'uelahuil ja jcuerpotiqui. Ay jc'abtic, ay coctic, ay jchiquintic, ay jsatic, ay jniitic, ay jtiitic. Tuctuquil ja xchol cujtiqui.

⁵ Jayuj jach ni ja janec' creyenteotic xa nii. Jel jitzanotic pero tuctuquil ja jcholtiqui. Pero como huan xax c'uantic ja Cristo, jayuj lajan soc jun ita ni ayotic jpetzaniltica.

⁶ Ja Diosi yaunej ni jcholtic cada jujunea, jayuj sbej ni oj c'ultic soc spetzanil ja jc'ujoltica. Ay quermanotic ac'ubal yi ba oj iijuc majan ja sti yuj ja Diosi. Pues a sc'uuc con todo sc'ujol ja Diosi ba oj bob ya ec' quitic ja abal jahui.

⁷ Cho ay ma' ac'ubal yi ba oj bob scolta ja yermano. Pues a scolta soc todo sc'ujol. Ay ni ma' jel tzamal huas sea ja yabal ja Diosi. Yuj ni jach ac'ubal yia, pues a yaa sbaj juntiro ba oj see.

⁸ Ay ma' ac'ubal yi yuj ja Diosi ba huax bob yaa yi snihuanil sc'ujol ja smoji. Pues sbej ni huas scoltaa. Jaxa otro ja quermanotiqui, jach ni ac'ubal yi ba huax bob sq'ueb yi ja smoji, pero a sc'ul con todo sc'ujol. Jaxa ma' ac'ubal yi xchol ba oj sc'ul dirigir ja servicio, a sc'uluc pero a yaa lec scuidado. Jaxa ma' huas scolta ja ma' ay snesesida, sbej ni jel gusto oj ajyuc cuando huax ch'ac scolta.

Ja jastal ja sbej cuando huax c'uantic ja Diosi

⁹ A ajyuc ja syajal ac'ujol abajex, pero meran. Aa xa ch'ayuc ja hua c'ujolex ja ba malo. Leanic xa ja ba lequi.

¹⁰ Yaj xa huab abajex como jastal ja mero ja hua huermano abajexi porque jun ahuermano, sbej ni mas to yaj oja huabi que yuj ja huen mismo.

¹¹ Tzatz la ajyiyex soc ja Cajualtiqui, mi jauc oja yoo pes abajexi. Ateltayic ja Cajualtiqui con todo ac'ujolexi.

¹² Ay ni lec snihuanil jc'ujoltica jayuj sbej ni jel alegre oj ajoyucotica. Cuando huax jac ja hua huocolexi, aa hua pasensiaexi. C'umanic tola vida ja Diosi.

¹³ Coltayic ja quermanotic jumasa ja ma' ay snes-sesida. C'ulanic recibir ja ma' huax jac yulatayexi.

¹⁴ C'umanic ja Dios yuj ja ma' huax yixtalaanexi ba oj c'ulajuque bendiciar ba lec oj ec'uc ja svidaei.

¹⁵ Gusto ajyanic soc lajan ja ma' jel ja sgustoei. Jach ni ja ma' huan oq'uel soc ja stristeili, cho oc'anic ja huenlex chomajquili.

¹⁶ Yaj xa huab abajex soc ja hua mojexi. Mi jauc ja jel nihuan oja huaa bajexi. Aa bajic ch'in soc ja ma' jel coel huax ilji. Moc lom alola bajex que jel huaxa naahuex.

¹⁷ Moc ac'ul yi malo ja ma' malo huas sc'ulan ahui. C'ulanic fuerza ba lec oja c'uluquex tola vida pero mi jauc ba oja leex modo jastal lec oj yilex ja hua mojexi.

¹⁸ C'ulanic ja janec' oj bob ahuujilex ja huenlexi ba oj bob laman oj ajyanic apetzanilex.

¹⁹ Quermano jumasa, mi lom xa hua stup ja smul ja hua moji. Aa ba sc'ab ja Diosi. Yen oj snaa jas castigoil oj yaa yi porque jach ni huax yala ja yabal ja Dios tac:

Quen huax naa jas castigoil oj ca stupe, xchi ja Cajualtiqui.

²⁰ Y huax cho yala:

Ta ay c'a acondra, huain c'a xyabi, a huauc. Ma taquin sti, aa yi ja' ba oj yu'. Ta jach c'a huaxa c'ulanex, ti oja huilex que oj ni q'uixhuuc leca, xchi ja yabal ja Diosi.

21 Mi xa huaa bajex ba oj sc'uluquex ganar ja maloili. Miyuc. Sbej ni oja c'ul ganara porque huana sc'ulajel fuerza ba oja c'uluc ja ba lequi.

13

¹ Cada creyente, sbej ni oj c'uaxuc ja ma' ay yatel porque ja yenlei, Dios ni yala que oj aajuc yile ja yatelei.

² Jayuj ja ma' mix c'ocxi ja ba sti sat ja ma' ay yateli, jach ni, mi huax c'ocxi ja ba sti sat ja Dios chomajquili. Porque mi c'ax c'ocxiye, ti oja huilex que oj ni aajuc yile ja scastigoea.

³ Pero ta toj c'a ayex soc ja leyi, mi oj xihuanic yuj ja ma' ay yateli. Mi c'a huaxa c'anahuex oj yaa huilex castigo, pues mas lec, c'ulanic ja ba lequi, ti oj iljanic leca. Mi ni oj ajyuc ja xihuelex soc ja ma' ay yateli.

⁴ Porque lajane soc ja yatjum ja Dios ja yenle chomajquili. Ac'ubal yile yatel ba lec oj ec' cujtic. Pero ta huan c'ax taatic ja jmultiqui, sbej ni oj xihuucotica porque ja yenlei, tey ba sc'abe que oj sc'ul castigar ja ma' huas sc'oco ja leyi. Yalunej ni ja Dios que oj bob sc'uluque castigar ja ma' huas staa ja smuli.

⁵ Jayuj c'uanic, ba mi oj couc abajex ja scastigo ja Diosi, como jach ni huas sc'ana ja yeni.

⁶ Jayuj t'ilan ni oja tupex ja contribucioni. Dios ni ac'ubal ba sc'ab ja ma' ay yatel que jach ni oj sc'uluquea.

⁷ Aahuic yi ja ba t'ilan ni oja huaex yi. Sbej ni oja tupex ja contribucioni, jayuj aahuic nia. Chican jas pago huax c'anji ahuilex, tupuhuic nia porque sbej ni oja c'uluquex respetara.

⁸ Mi sbejuc huaxa jela bajex soc ja hua mojexi. Miyuc. Ja mas t'ilani, jea bajex ja syajal ja hua c'ujolexi. ¿Huan ama x'oc' ac'ujolex oja c'uluquex spetzanil ja smandar ja Diosi? Yajta bajex soc ja hua mojexi, ti oja huilex que huanex ni sc'ulajela.

⁹ Yaj xa huab ja hua moji ja jastal yaj huaxa huab abaj ja huen mismo, xchi ja yabal ja Diosi. Huan c'a xa c'ulan meran ja jahui, yuj ni mi ni huaxa c'oco ja smandar ja Diosi. Mi oja lee otro ja hua cheumexi, mi oj milhuananic, mi oj elc'ananic, mi oj oc' ac'ujolex ja jas yioj ja hua mojexi.

¹⁰ Porque yaj c'a huaxa huab ja hua moji, mi oja c'ul yi malo. Ta meran c'a yaj huax cabtic, entonces ja' ni huantic sc'ulajel ja smandar ja Diosi.

¹¹ Sbej xa ni oj ajyucotic toj como jastal huax yala ja Diosi porque huan xa moixel ja tiempo oj jacuc ja Cajualtiqui. La xa jchap jbjatic porque oj xa cumxuc ja yeni porque mas mojan xa ay ja huego soc ja yora q'ue jc'uuctiqui.

¹² Jel xa q'uiq'uinal ja ba mundo iti pero jel xa mojan ja tiempo oj ajyuc ja luzi. Sbej xa oj xa ch'ac caatic can spetzanil ja jas huax c'ulantic ja ba q'uiq'uinali. La xa jchap jbjatic ba oj bob jc'uluc ganar ja diablo.

¹³ Jaxa jas huax c'ulantiqui, la jnaatic que yuj ni ti xa aytic ja ba sacal q'uinali. Tzamal oj ajyucotic. Mi xa oj c'ultic ja jas jc'ulantic ajyi, ja jastal huax c'ulantic q'uin, huala yacbitic, huax leatic ja jcheumtiqui, huax leatic pleito, huax c'ulantic ja ba mi sbejuqui. Toj envidiosootic ajyi.

¹⁴ Pero ja huego, la xa caa jbjatic juntiro soc ja Cajualtic Jesucristo. Mi xa oj caatic yi lugar ja

jmaloiltilc ja jastal huax c'ulantic ajyi.

Mi lom xa lea smul ja hua huermano

14

¹ C'ulanic recibir ja quermanotic ja janec' huas sc'ana smojuquex, anima mi tox yab lec sbej ja jas huax c'uantiqui. Bob ta ay ba jel tuc ja spensarei, pero aahuic ja hua pasensiaexi

² Porque ta mero huas sc'uane ja Diosi, ay modo oj yal que mi sbejuc huax cabtic ja baq'ueti, ma chican jas cosa - quechan puro bi yal c'ul ja ba lec sloojeli, jach bi sbej oj lootic. Jaxa otro ja quermanotiqui, huas sc'uan que lec yabjel spetzanil ja cosa.

³ Pero mi ni ja juni, soc mi ni ja juni, mi sbejuc oj yaa yochel sbaje. Ja ma' huas sc'uxu baq'uet, mi sbejuc ch'in oj yil ja ma' quechan huas sloo ja yal c'ul jumasa. Jach ni ja quermanotic ja ma' huas sloo ja c'uli, mi sbejuc ay jas oj yal sbaj ja ma' huax cho sc'uxu ja baq'ueti porque ja Diosi, yuntiquile ni xchahuanilea.

⁴ Yatjumex ni ja Diosa ja janeq'uex to ni ja huenlex huaxa huaa huochel ja bajexi. Quechan ja ma' mero Ajualali huas snaa ta lec ma mi lecuc ja jas huas sc'ulan ja yatjum jumasa. Oj ni coltajuque yuj ja Diosa ba oj bob sc'uluque mas lec.

⁵ Jach ni, ay quermanotic huax yala que sbej oj talnaxuc ja c'ac'u jahui, cho ay otro quermanotic huax yala que miyuc, que mi bi sbejuc. Jun xta bi mismo spetzanil ja c'ac'u jumasa. Pero chican bay ja jc'ujoltic cada jujune.

⁶ Porque ja ma' huas stalna jun c'ac'u, yuj ni huas stalna yuj ja Cajualtiqui. Jach ni ja ma' mi

huas stalna, mi ni huas stalnaa, pero ja' ni yuj ja Cajualtiqui. Jaxa ma' mi huas scolo ja jas huax yabi, huan nix cho yaa yi stz'acatal ja Diosi, pero ja' ni bi yuj ja Cajualtiqui. Jaxa quermanotic ja ma' tzaubal ita ja suaiei, pero ja' ni bi yuj ja Cajualtic y stz'acatal bi ja Diosi.

⁷ Porque ja janec' creyenteotiqui, mi xa quenuc-tic to huax c'ulan jbjatic mandar. Mandar xa aytic yuj ja Cajualtiqui ja janec' tiempo huax yaa ja jsac'aniltiqui y quechan ja yeni huas snaa jas ora oj chamcotic.

⁸ Pero ta sac'anotic c'a, ma ta huan c'a la chamtic, sbajotic ni ja Cajualtica.

⁹ Jayuj cham ja Cristoi, cho sacui, ba oj bob cajualuctic, sea sac'anotic, ma chamelotic.

¹⁰ Mi sbejuc huax caa jbjatic cocheltic ja janec' quermano jbjatica, mi ni sbejuc mi huax caatic casoa porque mi ni ma' mi oj yaa yi cuenta ja Diosi,

¹¹ Como jach ni tz'ijbanubal can ja ba yabal ja Diosi:

Ja queni sac'anon nia. Spetzanil ja cristiano oj ni couc mec'an ja ba sti jsati, ti oj yaahue qui lec tz'acatala.

Jach ni xchi ja Cajualtic tac.

¹² Jayuj cada jujuneotic oj caatic yi cuenta ja Diosi.

Mi xa hua sle smul ja hua huermano

¹³ Jayuj mi ni sbejuc oj caatic cochel ja otro quermanotiqui. La xa jleetic modo jastal mi oj caatic slee ja smuli. Mi sbejuc gana oj caatic slee ja smuli.

¹⁴ Ja queni huax c'uan ja Cajualtic Jesusi y seguro ni ayon soc ja ita: Ay jas oj bob jc'ultic que mi oj lee ja jmultiqui. Pero ay otro ja quermanotiqui,

ta huan c'a sc'ulane ja mismo cosa, huax yabye que huas slee ja smulei, y huan ni slea ja smulea.

¹⁵ Por cuenta, ta ay c'a jun ahuermano huax yala que oj staa ja smuli ta huan c'a stiahue jun cosa, iday, jaxa hueni gana huaxa tia, quechan huaxa lea jastal oj yajbuc lec ja hua moj jahua, mi ni ay syajal ja hua c'ujol soc ja hua huermanoa. Mi sbejuc huax hua ch'ayuc ja yaltzil jun cristiano, porque cham ja Cristo yuj ja yenle chomajquili. ¡Quechan c'a yuj jex c'anc'oni oja ti' jun cosa, jayuj oj ch'ayuc ja yaltzilei!

¹⁶ Es meran, ja huen jel lec huaxa huab ja jas huana sc'ulajeli, pero ja tuqui huax yalahue que mi lecuc. Pues mas lec, actayic caní.

¹⁷ Porque cuando huax caa jbjatic ja ba smandar ja Diosi, sbej ni oj c'ultic ja ba leca. Laman oj ajyucotic. Gusto oj ajyucotic yuj ja Espíritu Santo. Mi jauc oj caa jc'ujoltic ta lec ma mi lecuc ja juaeltiqui.

¹⁸ Jaxa ma' huas sc'ulan ja jastal iti, yuj ni ja' huan sc'ulajel ja jas huas sc'ana ja Cristo, como jach ni mero huas sc'ana ja Dios chomajquili. Oj ni cho iljuque lec yuj ja smoj cristianoili.

¹⁹ La xa jleetic modo jastal laman oj ajyucotic, jastal oj bob jcolta jbjatic ba oj bob jc'uuctic mas ja Diosi.

²⁰ La xa caa jcuidadotic que mi oj ch'aytic ja yatel ja Diosi yuj ja scuentosil ja juaeltiqui. Smeranil nia, spetzanil ja cosa, naca lec ni yabjela, pero ja ba mi sbejuc huax cab ja queni, ta huan c'ax c'uxutic jun cosa ba oj bob slee ja smul ja otro quermanotiqui.

²¹ Jayuj mas ni leca, actayic caní. Ta mi lec huax yabye ja baq'ueti, pues actayic caní. Soc mi nix

cho huuajex ja yaalel tz'usubi. Chican ja jas huaxa huabyex que mi lecuc huax yabye ja quermanotic jumasa, pues actayic cani ta ja c'a oj staa ja smuli yuj ja jach huas sc'uani.

²² Eso sí, ja jas huaxa c'uanexi, c'uanic soc spetzanil ja hua c'ujolex ja ba sti sat ja Diosi. Jel lec huax yila ja ma' huax yab ja ba sc'ujol que mi huas staa ja smul soc ja jas huas sc'ulani.

²³ Pero ja ma' huas stia jun cosa pero huax yala ja sc'ujoli: Mi nabén ta lec oj ti ja iti, ta xchi ja sc'ujoli, soc ja jahui, huan ni staa ja smula. Porque ta huax c'umani ja jc'ujoltic: ¿Lec ama oj c'ultic ja iti? y mi mero sgustouc, mulal nia.

Colta ja hua moji; mi quechanuc oja naa baj ja huen mismo

15

¹ Jayuj ja ma' tzatz xa ni ay soc ja jas huas sc'uani, sbej que yen cuchan yuj ba oj scolta ja ma' jel to yaau ayi. Mi sbejuc quechan ja quentic mismo oj lee ja jgustotiqui.

² Miyuc. Cada jujuneotic sbej oj c'ultic pensar ja ba slequil ja jmojtiqui, jastal oj bob sc'uuque mas con gana ja Diosi.

³ Porque q'uelahuil ja Cristo. Mi oja hual que ja' sc'ulan ja jas huas sc'ana ja yeni. Ja' ni sc'ulan ja jas huas sc'ana ja Diosi. C'ot ni smeranil ja jas tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosi:

Eso sí, ja cristiano mi alben ja jas huax yalahuei pero anima, oj ni jcuch spetzanila.

⁴ Jayuj spetzanil ja jas tz'ijbanubal ja najatei, tz'ijbaji ba ay jas oj nebtic ja quentiqui, jayuj ja'

ni mero snihuanil jc'ujoltica. Yuj ja yabal ja Diosi huax bob jc'ultic ahuantar spetzanil ja huocoli.

⁵ Porque ja' ni ja Dios huas scoltayotic ba oj bob cuch cujtic ja huocoli. Huax yaa snihuanil jc'ujoltic. A scoltayex ba oja huil abajex lec porque jach ni seunej ja Cristo Jesusi.

⁶ Sc'an to Dios, jun xta lajan oja c'anex yi stz'acatal ja Diosi, ja' ni ja stat ja Cajualtic Jesucristo.

⁷ Yaj xa huab abajex. C'ulan recibir abajex como jastal sc'ulanotic recibir ja Cristo. Jachuc, oj iljuc que jel nihuan ja jDioستيقي.

⁸ Porque q'uelahuil ja Cristo tac. Jac yatelta ja jmoj judioili ja jastal ni yalunej yab ja ma' ec' pax ta cujticoni. C'ot ni smeranila, como jach ni smodo ja Diosi, mi ni oj ec' lom ja jas huax yala.

⁹ Pero jach ni ja ma' mi judiouqui. Cho jac scolta ja yenle chomajquili, jayuj huan xax yaahue yi stz'acatal ja Diosi yuj ja talnaji ta syaujulale ja yenle chomajquili. Ja iti, naca taubal ni tia ja ba yabal ja Diosi:

Jayuj cuando ti ayon soc ja ma' mi judiouqui, huan nix c'ana hui tz'acatala. Oj tz'ebotaya lec porque jel nihuana, xchi ja ba yabal ja Diosi.

¹⁰ Huax cho yala ja ba otro parte ja yabal ja Diosi: Ja huenlex ja janec' mi judiouquexi, ayanic gusto soc lajan ja matic tzaubal ni yuj ja Diosi.

¹¹ Cho ay otro parte huax yala jachuc:

Aahuic xa yi stz'acatal ja Cajualtiqui, ja huenlex ja ma' mi judiouquexi. Chican jas ja hua razailexi, c'anahuic yi stz'acatal ja Diosi.

¹² Jaxa aluman-Dios Isaiasi huax cho yala:

Oj to ajyuc ja yintil ja Isaí, jaxa yeni, oj sc'ul mandar sbaj spetzanil ja ma' mi judiouqui, jayuj mi ni june mi oj ajyuc snihuanil sc'ujolei.

Jach ni huax yala ja yabal ja Dios tac.

¹³ Ja Dios ja ma' huax yaa snihuanil ja jc'ujoltiqui, a yaa huilex ja hua gustoexi. C'uanic ja yeni y laman ni oj ajyanica. Yuj ja yip ja Espíritu Santo, jayuj q'uelan jacan xta ni ajyanica.

¹⁴ Quermano jumasa, huax caa yi stz'acatal ja Diosi ja jastal xa ja hua modoexi. Huanex snaajel mas y mas jastal ay ja sbej ja Diosi. Huan xa xa naahuex jastal oja huaa bajex razón,

¹⁵ Jayuj huax jeca huilex ja carta iti. Es, bob ta jel claro ja jas cala huabyexi. Huax c'ana que mi oj ch'ayuc ja hua c'ujolexi. Huax cala huabyex ja iti porque ja Diosi yaunej qui ja catel it ba oj cala huabyex.

¹⁶ Ja queni huanon yateltajel ja Jesucristo ja ba yojol ja hua mojex ja ma' mi judiouquexi. Jaxa huenlexi, cuando huaxa c'uanexi, ti huax caahuex ja ba sc'ab ja Diosi como jastal huax yaa yi ja smajtan ja Dios ja jpagreticon ja janec' judiooticoni. Jaxa Diosi huas sc'ulanex recibir porque ja Espíritu Santo huan atel ba hua c'ujolex ba toj xa oj ajyanic ja ba sti sat ja Diosi.

¹⁷ Stz'acatal ja Cristo Jesusi, jel gusto ayon ja huanon yateltajel ja Diosi porque jel ni lec huan huajela.

¹⁸ Pero ja' ni mismo ja Cristo huan atel ja ba hua c'ujolex ja janec' mi judiouquexi. Jayuj huan xa xa c'uanex ja yaani. Meran nia, quena ni huanon yaljel ja yabal ja Diosi, pero Cristo, yena ni huan atel ja ba hua c'ujolexi

19 Y huan seejel lec seña. Jel nihuan juntiro ja milagro huan seejel ja yeni porque jel ni ja yip ja Espíritu Santo. Jayuj huax bob jloilta ja abal it jel tzamal sbaj Cristo. Q'ue jloilta ja ba Jerusaleni, ti cho jloilta ja ba spetzanil ja lugar jumasa hasta que masan c'otyón ja ba Ilírico

20 Porque ja queni ja' ni huax c'ana oj loilta ja yabal ja Diosi pero ja' ni ja ba mi tox yabye ja sbiil ja Cristo. Porque ta huala huajyon ja ba loiltaji tai, entonces lajan soc huax huaj jom yi ja yatel ja ma' q'ueel xa ni yuji.

21 Mas lec ja' ni oj c'uluc ja jas huax yala ja yabal ja Diosi:

Ja ma' mi ni nunca yabunej yabalil ja Dios sac'ani,
                   oj ni bob jamxuc ja satei. Jachuc ja ma' mi
                   ni nunca yab yabalili, oj ni yabye slugarila,
 xchi ja yabal ja Diosi.

Ja Pablo yala oj huajuc ja ba Roma

22 Como ti ni ayon ec' ja ba lugar jumasa ja ba mi tox yabye ja yabal ja Diosi, jayuj man ora mix bob huaj quilex,

23 Pero ja huego, lajan soc ch'ac ta catel ja ili. Ay xa lec tiempo huax c'ana huaj quilex

24 Jayuj, como oj xa ni huajcon ja ba España, ti ni oj ec' quilexa. Huanon xta smajlajel ja ora jau cuando ti xa ayon amoquexi. Jel gusto oj ajyucotic, jaxa mas tzaani, ti xa oj hua huajconexa.

25 Pero ja c'ac'u jumasa iti, oj huajcon ja ba Jerusaleni porque ay jas huax c'ana oj qui och yi ja quermanotic ja tihui ba oj bob coltajuque yuj.

²⁶ Ja quermanotic jumasa ja ba Macedonia soc ja ba Acaya stzomoneje t'usan ja jas oj sec yi ja quermanotic pobre ja ba Jerusaleni.

²⁷ Jel sgusto ja stzomohuei porque stz'acatal ja yenle ja ba Jerusaleni, jayuj abxi ta lec ja yabal ja Dios ja bay ja cristiano ja ma' mi judiouqui. Yuj ja yenlei, staa ja scoltajel ja yaltzilei, jaxa huego ja yenlei, jel ja sgustoe oj coltanuque t'usan soc ja taq'uini. Sbej ni ja jastal huane coltaneli.

²⁸ Cuando huax ch'ac huaj caa can ja taq'uin jau stzomonejei, ti oj ec' quilex cuando huanon huajel ja ba España.

²⁹ Jaxa cuando huax quila jbjajtiqui, huax naa que jel oj yaa quitic ja sbendicion ja Cristo.

³⁰ Quermano jumasa, la xa ochcotic con gana. C'umanic ja Dios yuj ja queni. Huax c'ana huilex ja pavor iti yuj ja Cajualtic Jesucristo. Yaj huax cab jbjajtic, pero ja' ni yuj ja syajal sc'ujol huax yaa quitic ja Espíritu Santo.

³¹ C'anahuic yi ja Diosi ba mi jas oj bob c'ulajuc qui yuj ja matic mi huas sc'uan ja Cristo ja ba Judea. Cho c'anahuic yi ja Diosi que jel gusto oj sc'uluque recibir ja taq'uin it huax quiaj och yi ja quermanotic ja ba Jerusaleni.

³² Cho c'anahuic yi, ta jach c'a huas sc'ana ja yeni, que jel gusto oj c'otcon ja ba hua lugarexi ba oj lolanucotic y oj jijlucon lec.

³³ Huax c'ana que ti oj ajoyuc amoquex ja Diosi porque yena ni huax ya lamxucotica. ¡Amén!

Ja Pablo seca spatulabil sc'ujol ja yamigo jumasa

16

¹ Huax cala can ahuabyex, ilahuic lec ja quermanatic Febe porque ja yeni, ac'ubal yi yatel ja ba iglesia ba Cencrea.

² Como puro ni quermano xa jbjatic yuj ja Ca-jualtiqui, sbej ni oja c'uluquex recibir leca. Chican ja jas huas sc'ulan neselitari, aahuic yi porque jach ni ja yeni, mi na' jaye cristiano huas scolta. Y cho scoltonejon ja quen mismo.

³ Jaxa quermanotic Aquilo soc ja xcheum Priscila, ti xa hualahuex yab oj coltanuc lec porque mero jmoj bejyel jbjac soc ja ba yatel ja Cristo Jesusi.

⁴ Cuando yora mojan xa oj xa chamcon ajyi, jaxa yenlei, puesto xta aye ba oj cho yaa sbaje. Jel ni scoltayonea. Huax caa yile lec stz'acatal y jach ni huax cho alji sbaje yuj spetzanil ja quermanotic ja ma' mi judiouqui.

⁵ Jaxa jun nole quermanotic huas stzomo sbaje ja ba snaj ja quermanotic Aquilo, xa hualahuex yabye xcoltanuc lec. Jaxa quermanotic Epeneto, jel yaj huax cab juntiro. Yena ni bajtan sc'uan ja Cristo ja ba Acaya. Huax jeca jitzan spatulabil ja sc'ujoli.

⁶ Jach ni ja quermanatic María, tix cho hualahuex yab xcoltanuc lec porque jel atji juntiro amoquex.

⁷ Tix cho hualahuex yab oj coltanuc ja jmoj Adrónico soc ja quermanotic Junias porque jmoj jbjaticon ochticon ja preso. Naubale lec yuj spetzanil ja secabanum ja Cristo Jesusi. Bajtan sc'uane ja yenle que yuj ja queni.

⁸ Jaxa camigo Ampliasi, ja ma' jel yaj huax cab jbjaj soqui, xa hualahuex yab xcoltanuc.

⁹ Jachuc ja jmoj atel Urbano ja ma' lajan atjiyon soc ja ba yatel ja Cristo Jesusi, soc ja camigo Estaquisi ja ma' jel yaj huax cho cabi, huax jeca spatulabil ja sc'ujolei.

¹⁰ Jachuc ja quermanotic Apelesi. Ja yeni jel xa c'ulaji ta probar pero anima, jel ni huas sc'uan ja Cristoa. Tix cho xa hualahuex yab ja suinquil ja snaj ja quermanotic Aristóbulo huax jeca spatulabil ja sc'ujole.

¹¹ Jachuc ja quermano Herodión soc spetzanil ja suinquil ja snaj ja quermanotic Narciso ja janec' huas sc'uan ja Cajualtiqui.

¹² Xa hualahuex yab oj coltanuc lec ja quermanotic Trifena soc ja quermanotic Trifosa porque ja yenlei, jel atele soc ja Cajualtiqui. Jachuc ja quermanotic Pérsida. Jel lec yaa sbaj soc ja yatel ja Cajualtiqui.

¹³ Jaxa quermanotic Rufo ja ma' jel ni naubal sbaji porque jel ni lec huas sc'uan ja Cajualtiqui, huax cho jeca spatulabil ja sc'ujoli. Jachuc ja snani, como lajan soc yal yilahuon.

¹⁴ Xa hualahuex yab jitzan xcoltanuc ja quermanotic Asíncrito soc ja quermanotic Flegonte, soc ja quermanotic Hermasi, soc ja quermanotic Patrobasi, soc ja quermanotic Hermesi, soc spetzanil ja quermanotic tey soc ja yenlei.

¹⁵ Huax cho jeca spatulabil ja sc'ujole ja quermanotic Filólogo soc ja quermanotic Julia soc ja quermanotic Nereo soc jach ni ja yermana, soc ja quermanotic Olimpasi soc spetzanil ja quermanotic ja matic tey soc ja yenlei porque huan ni cho

sc'uanea.

¹⁶ Como naca yuntiquilotic xa ja Diosi, chican ba huaxa taa bajexa, sbej tzamal lec oja huaa bajex Dios. Spetzanil ja quermanotic ba cada grupo ja ili huas seca spatulabil ac'ujolex.

¹⁷ Quermano jumasa, huax cala huabyex, aa cuidadoex soc ja cristiano jumasa ja ma' ja' sgusto c'olan c'olan oj ahuil abajex siquiera ba oj ch'ay ac'ujolex ja jas huax c'uantiqui. Ja jastal jahui, mi jauc huas sea ja jas jeubal ahuilexi. ¡Actayic! Mi xa huaahuex caso ja jas huax yalahuei

¹⁸ Porque ja cristiano jahui, mi jauc huax yateltaye ja Cajualtic Jesucristo. Ja' ni huajel sc'ujole ja smaloilei. Huas slolaye ja quermanotic ja ma' jel to coel ja spensarei porque lajan soc jel tzamal huas sleahue ja spalabraei soc huas sea sbaj que jel tzamal ja smodoei.

¹⁹ Pero ja huenlexi, naubal xa lec que huan xa xa c'uanex ja Diosi, jayuj jel gusto huax cabi. Huax c'ana que puesto xta oj ajyanic ba oja c'uluquex ja ba lequi, mi jauc que ja listo oj ajyanic oja c'uluquex ja ba malo. Miyuc.

²⁰ Ta lec c'a huaxa c'ulanexi, ti oja huilex que ja Diosi jutz'in oj yaa can baan ja tan Satanasi. Satalajel ni oj ajyanic ja huenlexa. Ja Dios huax ya lamxucotic. Ja Cajualtic Jesucristo oj ni sc'uluquex bendiciara.

²¹ Huas seca spatulabil ja hua c'ujolex ja quermanotic Timoteo ja ma' jmoj ateli. Jach ni ja quermanotic Lucio soc ja quermanotic Jasoni soc ja quermanotic Sosípater, ja' ni ja quermanotic jumasa.

²² Ja queni Tercioon. Huanon stz'ijbajel ja jas

huax yala cab ja quermanotic Pablo. Huax jeca spatulabil ja hua c'ujolexi yuj ja sbiil ja Cajualtiqui.

²³ Jach ni ja quermanotic Golo ja ma' yaunej qui majan ja snaji. Como jach ni ja smodoa, huax yaa yi majan ja quermanotic jumasa. Huax cho seca spatulabil ja hua c'ujolex ja quermanotic Erasto ja ma' tesorero ay ja ba chonab iti. Jach ni ja quermanotic Cuarmo.

²⁴ Ja Cajualtic Jesucristo oj ni sc'uluquex bendiciara. ¡Amén!

Ja Pablo jel stoyo ja Diosi

²⁵ Ja yaani la xa caatic yi lec stz'acatal ja Diosi porque ja yeni huax bob yaa huipex ba tzatz oj ajyanic. C'uanic xa lec ja abal it jel tzamali ja jastal huax cala huabyexi soc ja jastal huax jea huilex ja yabal ja Jesucristoi. Spetzanil ja iti, ja' ni mero ja spensar ja Diosi desde yora mi tox cujlaji ja satq'uinali, pero mi ni huax cabtic claro ajyia.

²⁶ Pero ja huego, huan xax cabtic jastal ay. Tey ba jc'abtic ja jas tz'ijbanubal can yuj ja aluman-Dios jumasa soc ja ba slibro ja bay ja smandar ja Dios sac'an tola vida, jaxa huego, spetzanil ja cristiano huane xa yabjel sbej, jayuj oj xa bob sc'uuque ja Jesucristo.

²⁷ Ja jDiestiqui, ¡mey otro ja jastal ja yeni! Huas snaa spetzanil. ¡A toyjuc lec tola vida yuj ja stz'acatal ja Jesucristo! ¡Amén! Ti ch'aca.

**Ja yajc'achil testamento sbaj ja cajualtic
Jesucristo
New Testament in Tojolabal (MX:toj:Tojolabal)**

copyright © 1972 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tojolabal

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tojolabal [toj], Mexico

Copyright Information

© 1972, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tojolabal

© 1972, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

763315ea-6d79-5e72-b3f1-cc6278e267e7